Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 277 (5353). ПЯТНІЦА 6 СНЕЖНЯ 1935 г. Год выдання XVIII

Дружба паміж народамі СССР—вялікае і сур'ёзнае заваяванне. Бо пакуль гэта дружба існуе, народы нашай краіны будуць свабодны і непераможны; ніхто не страшны нам, ні ўнутраныя, ні знешнія ворагі, пакуль гэта дружба жыве і здраўствуе.

І. СТАЛІН

Нарада перадавых калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана з кіраўнікамі партыі і ўрада

4 снежня ў Крэмлі адбылася нарада перадавых калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана з кіраўнікамі партыі і ўрада. У нарадзе прынялі ўдзел 43 калгаснікі і калгасніцы Таджыкістана і 33 калгаснікі і калгасніцы Туркменістана, якія дабіліся ў гэтым годзе рэкордных збораў бавоўны.

Гучнымі крыкамі «ўра», «Няхай жыве таварыш Сталін!», бурнымі авацыямі, доўга незмаўкальнымі апладысментамі, радаснымі прывітальнымі воклічамі на родных мовах сустрэлі перадавыя калгаснікі і калгасніцы Таджыкістана і Туркменістана тт. Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Орджанікідзе, Мікаяна, Чубара, Андрэева, Рудзутака, Якаўлева, Чэрнова, Любімава.

У зале доўга грымяць бурныя апладысменты, прывітальныя воклічы на таджыкскай, туркменскай і рускай мовах: «Няхай жыве тав. Сталін!», «Ура!», «Няхай жыве любімы правадыр народаў таварыш Сталін!», «Няхай жыве таварыш Молатаў!», «Ура!», «Ура таварышу Кагановічу!», «Таварышу Варашылаву ўра!», «Роднаму Сталіну ўра!».

Пад бурныя авацыі дэлегатаў члены ўрада займаюць месцы ў прэзідыуме.

Адкрываючы нараду, старшыня Савета Народных Камісараў СССР тав. Молатаў ад імя кіраўнікоў партыі і ўрада вітае ўдзельнікаў нарады, як прадстаўнікоў шырокіх мас калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана, якія ў гэтым годзе атрымалі вялікую перамогу на баваўняным фронце.

Таварыш Молатаў дае першае слова арганізатару калгаса «Комінтэрн», Хаджэнцкага раёна, намесніку старшыні ЦВК Таджыкскай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі таварышу Бобакаланаву Пулат.

Прамова тав. Бобакаланава прарываецца бурнымі апладысментамі. Дэлегаты падносяць тав. Сталіну рапарт у мастацкім афармленні, баваўняны куст з рэкорднай колькасцю каробачак. Пад бурныя апладысменты і крыкі «ўра» дэлегаты Таджыкістана перадаюць нацыянальныя касцюмы

Прамова таварыша МОЛАТАВА

НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ І КАЛГАСНІЦ ТАДЖЫКІСТАНА І ТУРКМЕНІСТАНА 4 СНЕЖНЯ 1935 Г.

Тав. **Молатаў,** пачынаючы сваю прамову, гаворыць першае слова «таварышы» спачатку па-таджыкску, а затым па-туркменску, што выклікае гарачыя апладысменты дэлегатаў.

— Мы выслухалі кароткія прамовы аб перамогах калгасаў у Таджыкістане і Туркменістане. Для нас асабліва важна, што перад гэтымі кароткімі прамовамі была праведзена вялікая і трудная работа многіх тысяч калгаснікаў і калгасніц, якая скончылася іх вы-

ў горадзе, але і ў вёсцы, што не толькі рабочым і работніцам, але і калгаснікам і калгасніцам стала жыць лепш, стала жыць весялей. **(Апладысменты).**

Працоўныя нашай краіны ўжо адчулі па-сапраўднаму першыя плады перамогі сваёй рэвалюцыі. Яны ўжо адчулі значнае паляпшэнне свайго жыцця, але, разумеецца, яны імкнуцца да далейшага, яшчэ большага яго паляпшэння. І сапраўды, яны могуць цяпер на гэта разлічваць.

Мы працоўныя Савецкага Саю-

У нашых цяперашніх поспехах мы бачым не толькі перамогу калгаснага ладу. Карэнні гэтых поспехаў мы бачым у перамозе Кастрычніцкай рэвалюцыі, якая ўпершыню ў гісторыі вырашыла нацыянальнае пытанне. Наша рэвалюцыя развязала вузел міжнацыянальнай барацьбы, вызваліўшы ад эксплаатацыі ўсіх працоўных без розніцы нацыянальнасцей, без розніцы іх нацыянальнага паходжання. Яна зрабіла тое, што невырашыма пры капіталізме, які апіраецца на прыгнечанне класа працоўных класам

прыкметных людзей у вёсцы, сваёй чэснай работай у калгасах і сваёй упартай барацьбой за перадавыя пазіцыі на калгасным фронце паказваюць многа прыкладаў таго, што яны моцна трымаюць у сваіх руках сцяг калгаснай перамогі. **(Апладысменты).**

Той факт, што працоўныя жанчыны высунуліся цяпер на перадавыя пазіцыі будаўнікоў соцыялізма, мае велізарнае значэнне. Калі самыя адсталыя слаі працоўных,—а пры капіталізме

Прамова таварыша СТАЛІНА

НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ І КАЛГАСНІЦ ТАДЖЫКІСТАНА І ТУРКМЕНІСТАНА 4 СНЕЖНЯ 1935 Г.

Таварышы! Прэзідыум данай нарады даручыў мне заявіць вам аб двух рэчах:

Па-першае, аб тым, што ў прэзідыума ёсць намер прадставіць к вышэйшай узнагародзе—к ордэну ўсіх удзельнікаў і ўдзельніц данай нарады—за выдатную работу. **(Доўгія, бурныя апладысменты. Крыкі «ўра». Воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!» Доўгая авацыя і прывітальныя воклічы па адрасу кіраўнікоў партыі і ўрада).**

Па-другое, аб тым, што ў ўрада ёсць рашэнне даць па грузавіку кожнаму калгасу, прадстаўленаму тут, і паднесці кожнаму з удзельнікаў нарады па патэфону з пласцінкамі **(апладысменты)** і гадзіннікі: мужчынам—кішэневыя, а жанчынам—ручныя. **(Доўгія апладысменты).**

Мне гавораць адусюль, што я павінен сёе-тое сказаць.

Воклічы: Правільна! **(Апладысменты).**

Што тут сказаць? Усё сказана.

Відавочна, што справа з бавоўнай у вас пойдзе. Гэта відаць з усяго таго, што ў вас тут адбываецца. Калгасы ў вас растуць, жаданне працаваць ёсць, машыны дамо, угнаенне атрымаеце, дапамога ўсякая, якая толькі неабходна,—таварыш Молатаў, старшыня Соўнаркома, ужо заявіў вам аб гэтым,—будзе аказана. Значыць, справа з бавоўнай у вас пойдзе, і заможнае жыццё разгортваецца.

Але ёсць, таварышы, адна рэч, больш каштоўная, чым бавоўна—гэта дружба народаў нашай краіны. Даная нарада, вашы прамовы, вашы справы гавораць аб тым, што дружба паміж народамі нашай вялікай краіны ўмацоўваецца. Гэта вельмі важна і знамянальна, таварышы. У стары час, калі ва ўладзе ў нашай краіне стаялі цар, капіталісты, памешчыкі, палітыка ўрада заключалася ў тым, каб зрабіць адзін народ—рускі народ—пануючым, а ўсе іншыя народы—падначаленымі, прыгнечанымі. Гэта была зверская, воўчая палітыка. У кастрычніку 1917 года, калі ў нас разгарнулася Вялікая пролетарская рэвалюцыя, калі мы скінулі цара, памешчыкаў і капіталістаў, вялікі Ленін, наш настаўнік, наш

Таджыкістана і Туркменістана, якія ў гэтым годзе атрымалі вялікую перамогу на бавоўняным фронце.

Таварыш Молатаў дае першае слова арганізатару калгаса «Комінтэрн», Хаджэнцкага раёна, намесніку старшыні ЦВК Таджыкскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі таварышу Бобакаланаву Пулат.

Прамова тав. Бобакаланава прарываецца бурнымі апладысментамі. Дэлегаты падносяць тав. Сталіну рапарт у мастацкім афармленні, бавоўняны куст з рэкорднай колькасцю каробачак. Пад бурныя апладысменты і крыкі «ўра» дэлегаты Таджыкістана перадаюць нацыянальныя касцюмы таварышам **Сталіну, Молатаву, Кагановічу, Орджанікідзе, Варашылаву, Андрэеву, Мікаяну, Чубару, Рудзутаку, Чэрнову, Якаўлеву** і **Любімаву.**

На нарадзе выступілі калгаснікі і калгасніцы: Бобакаланаў Пулат, Ага Юсуп Алі — старшыня калгаса «Большэвік», Байрам-Алійскага раёна Туркменістана; Бобакаланаў Джура — старшыня калгаса «Соцыялізм», Хаджэнцкага раёна Таджыкістана; Гельдыева Эне — калгасніца, старшыня Фарабскага райвыканкома Туркменістана; Мамлакат—піонерка з калгаса імя Лахуці, Сталінабадскага раёна Таджыкістана; Гюль Набат — звеннявая калгаса «Добравольны», Сталінскага раёна Туркменістана; Сілаб Карыбаеў—дырэктар Сталінскай МТС Туркменістана; Султанаў Мукум Мурат — старшыня калгаса «Кзыл Юлдус», Кокташскага раёна Таджыкістана; Огуль Газель Бабхіт — звеннявая калгаса «Большэвік», Байрам-Алійскага раёна Туркменістана; Хамра Бібі Абідава — калгасніца калгаса імя Рахімбаева, Куйбышэўскага раёна Таджыкістана. На нарадзе выступіў народны паэт Таджыкістана Лахуці.

Калгаснікі і калгасніцы горача дзякавалі таварышу Сталіну, партыі і совецкаму ўраду за вызваленне ад векавечнага гнёту, за шчаслівае, заможнае жыццё, якое яны заваёўваюць пры дапамозе і пад кіраўніцтвам ленінскай партыі.

Пасля выступленняў тт. Любімава і Чэрнова выступіў спатканы бурнымі апладысментамі, крыкамі «ўра» старшыня Совета Народных Камісараў СССР тав. **Молатаў.**

У канцы пасяджэння з кароткім словам выступіў таварыш **Сталін.** Гарачыя авацыі, прывітальныя воклічы: «Няхай жыве тав. Сталін!», «Прывітанне роднаму Сталіну!», «Ура нашаму другу і настаўніку!» — доўга не дазвалялі таварышу Сталіну пачаць сваю прамову. Выступленне тав. Сталіна было праслухана нарадаю з напружанай увагай. Па сканчэнні яго прамовы калгаснікі і калгасніцы наладжваюць тав. Сталіну бурную і доўгую авацыю. Пад сводамі Крэмлёўскай залы раздаюцца прывітальныя воклічы на таджыкскай, туркменскай і рускай мовах: «Няхай жыве любімы правадыр народаў наш Сталін!».

Сустрэча перадавых калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана з кіраўнікамі партыі і ўрада адзначалася выключнай

Прамова таварыша МОЛАТАВА

НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ І КАЛГАСНІЦ ТАДЖЫКІСТАНА І ТУРКМЕНІСТАНА 4 СНЕЖНЯ 1935 Г.

Тав. **Молатаў,** пачынаючы сваю прамову, гаворыць першае слова «таварышы» спачатку па-таджыкску, а затым па-туркменску, што выклікае гарачыя апладысменты дэлегатаў.

— Мы выслухалі кароткія прамовы аб перамогах калгасаў у Таджыкістане і Туркменістане. Для нас асабліва важна, што перад гэтымі кароткімі прамовамі была праведзена вялікая і трудная работа многіх тысяч калгаснікаў і калгасніц, якая скончылася іх выдатнай перамогай на бавоўняным фронце. Тут гаварыліся прамовы па-таджыкску і па-туркменску, але яшчэ да перакладу гэтых прамоў усім нам было зразумела галоўнае ў гэтых прамовах. Слухаючы іх, нам не трудна было зразумець галоўны сэнс гэтых прамоў: таварышы з Таджыкістана і Туркменістана звязваюць свае перамогі з роднымі ўсім нам імёнамі, з вялікімі імёнамі Леніна, Сталіна. **(Апладысменты. Крыкі «ўра»).**

Нам, кіраўнікам, працуючым у Маскве, у сталіцы перамогшага рабочага класа, радасна было чуць і адчуваць у прамовах калгаснікаў Таджыкістана і Туркменістана глыбокую ўпэўненасць у тым, што перамогі, якіх мы ўжо дабіліся, і далейшыя яшчэ большыя поспехі, за якія мы змагаемся, неразрыўна звязваюцца як намі, так і імі, са справай вялікай партыі Леніна—Сталіна. **(Апладысменты. Крыкі «ўра»).**

Таварышы, вы ўправе ганарыцца вашымі поспехамі па бавоўне. Вы не толькі выканалі, але і перавыканалі ўстаноўлены дзяржаўны план. Вы зрабілі гэта ў больш раннія тэрміны, чым раней. Вы дабіліся значнага росту ўраджайнасці. Мы не забываем, вядома, што тут прысутнічаюць толькі перадавікі, сярод якіх ёсць прадстаўнікі калгасаў ці асобных звенняў у калгасах, якія дабіліся ўжо ўраджайнасці ў 25—30—40, а часам і 50 цэнтнераў бавоўны з гектара. Мы не забываем аб тым, што такіх перадавікоў яшчэ мала. Тым не менш мы бачым у гэтых першых буйных поспехах не толькі поспехі паасобных калгасаў, але верны шлях да шчаслівага жыцця ўсіх калгаснікаў і калгасніц. У гэтым вялікая заслуга перадавікоў. Вось чаму наша чырвоная, совецкая, соцыялістычная Масква, якая з'яўляецца кіруючым цэнтрам совецкай улады, улады рабочага класа, перамогшага ў саюзе з працоўным сялянствам, вітае і віншуе вас з вашай слаўнай перамогай. **(Апладысменты. Крыкі «ўра»).**

Нядаўна на ўсесаюзнай нарадзе рабочых—стаханаўцаў прамысловасці і транспарта таварыш Сталін, тлумачачы стаханаўскі рух рабочых за высокую прадукцыйнасць працы, указаў на значэнне таго факту, што ў нашай краіне жыць стала лепш, жыць стала весялей. **(Апладысменты).**

Вашы прамовы аб перамогах на бавоўняным фронце гавораць аб тым-жа самым. Яны гавораць аб тым, што не толькі ў горадзе, але і ў вёсцы, што не толькі рабочым і работніцам, але і калгаснікам і калгасніцам стала жыць лепш, стала жыць весялей. **(Апладысменты).**

Працоўныя нашай краіны ўжо адчулі па-сапраўднаму першыя плады перамогі сваёй рэволюцыі. Яны ўжо адчулі значнае паляпшэнне свайго жыцця, але, разумеецца, яны імкнуцца да далейшага, яшчэ большага яго паляпшэння. І сапраўды, яны могуць цяпер на гэта разлічваць.

Мы, працоўныя Совецкага Саюза, стварылі магутную прамысловасць, якая можа абслужыць усе нашы асноўныя патрэбы. Гэта — справа галоўным чынам апошніх некалькіх гадоў. Наша індустрыя можа цяпер даваць нам любыя машыны, каб аблягчыць і значна павысіць прадукцыйнасць працы рабочых і калгаснікаў.

Нашы калгасы ахапілі ўжо ўсю краіну, і пачынае для ўсіх раскрывацца сіла калгаснага ладу. У гэтым годзе ў нас хлеба больш, чым калі-б там ні было ў мінулым. Мы можам цяпер жыць сытна. Ніколі яшчэ мы не атрымлівалі столькі цукровых буракоў, як у гэтым годзе. Значыць, будзем жыць саладзей. Калгасы ўжо настолькі ўмацаваліся, што з гэтага часу мы не павінны мець адсталых галін сельскай гаспадаркі.

Нам трэба ўсямерна ўзмацніць вытворчасць усякага роду прамысловых тавараў для працоўных горада і вёскі. Поспехі на бавоўняным фронце з'яўляюцца адной з рашаючых прадпасылак паляпшэння снабжэння насельніцтва таварамі шырокага спажывання. Мы зможам цяпер загрузіць тэкстыльныя фабрыкі і выпусціць для продажу матэрыі і вопраткі значна больш, чым у мінулыя гады.

Але як ні веліка ў гэтым годзе наша перамога ў бавоўняных раёнах, мы павінны змагацца за далейшы, яшчэ больш значны ўздым бавоўнаводства. Калгасны лад зрабіў магчымым паставіць перад зернавымі раёнамі задачу падняць праз 3—4 гады валавы збор хлеба з 4—5 мільярдаў пудоў да 7—8 мільярдаў пудоў. Таварыш Сталін указаў на гэту важнейшую нашу задачу, і партыя зробіць усё, каб яе пераможна вырашыць.

Гэты прыклад з зернавымі раёнамі паказвае, што і ў іншых галінах сельскай гаспадаркі перад калгасамі стаяць цяпер задачы непараўнальна больш высокія, чым у мінулыя гады. Значэнне сказаных тут прамоў калгаснікаў Таджыкістана і Туркменістана заключаецца ў тым, што, зразумеўшы ролю нашай партыі ў арганізацыі калгаснага ладу, яны зразумелі самае істотнае ва ўмовах перамогі калгасаў, што ім зразумелы задачы, якія стаяць перад совецкай уладай у развіцці бавоўнаводства і барацьбе за яго высокую ўраджайнасць, а галоўнае ў тым, што яны вераць у свае сілы і поўны ўпэўненасці ў сваёй перамозе. **(Апладысменты).**

У нашых цяперашніх поспехах мы бачым не толькі перамогу калгаснага ладу. Карэнні гэтых поспехаў мы бачым у перамозе Кастрычніцкай рэволюцыі, якая ўпершыню ў гісторыі вырашыла нацыянальнае пытанне. Наша рэволюцыя развязала вузел міжнацыянальнай барацьбы, вызваліўшы ад эксплаатацыі ўсіх працоўных без розніцы нацыянальнасцей, без розніцы іх нацыянальнага паходжання. Яна зрабіла тое, што невырашыма пры капіталізме, які апіраецца на прыгнечанне класа працоўных класам эксплаататараў, які апіраецца на панаванне адных народаў і эксплаатацыю другіх народаў.

Аб чым гаворыць наша сёнешняя гутарка? Аб тым, што мы—браты, што мы, працоўныя Совецкага Саюза, без розніцы нацыянальнасцей змагаемся за адну агульную справу. Мы дабіліся гэтых брацкіх адносін паміж працоўнымі ўсіх нацыянальнасцей Совецкага Саюза, бо Совецкі Саюз паслядоўна праводзіць ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, што ўсёй справай вызвалення народаў у нашай краіне кіруе партыя Леніна—Сталіна. **(Апладысменты).**

У часы царызма сталіца Расіі была цэнтрам прыгнечання многіх народаў у імя ўмацавання пануючага становішча рускай нацыянальнасці. Гэта не перашкаджала таму, што царызм таптаў пятой прыгнятальніка не толькі **не-рускія** нацыянальнасці, але ён прыгнятаў і працоўныя масы **рускага** народу.

З таго часу становішча змянілася карэнным чынам. У саюзе з працоўнымі сялянамі рабочы клас атрымаў перамогу над царызмам і скінуў са сваіх плеч панаванне капітала. З часу Кастрычніцкай рэволюцыі поспехі нашай краіны неразрыўна звязаны з поспехамі ўмацавання дружбы паміж народамі ў іх барацьбе за агульную справу, у іх барацьбе супроць прыгнятальнікаў і эксплаататараў усіх нацыянальнасцей. Нашы поспехі грунтуюцца не на эксплаатацыі аднаго народу другім народам, а на тым, што поспех аднаго народу становіцца разам з тым поспехам усіх другіх народаў нашай краіны. Не эксплаатацыя аднаго народу другім народам, а дапамога аднаго другому ў павышэнні прадукцыйнасці працы і ў развіцці культуры ўсіх нацыянальнасцей, у заваяванні шчаслівага жыцця для працоўных усіх народаў Совецкага Саюза—вось наша задача. Для гэтага народы нашай краіны аб'ядналіся ў агульнай барацьбе за соцыялізм, у агульнай калгаснай, соцыялістычнай працы.

У апошні час асабліва кідаюцца ў вочы факты, якія сведчаць аб новай ролі працоўнай жанчыны ў нашай краіне. Вось і на гэтай нарадзе калгасніцы выступалі з прамовамі не горш, чым калгаснікі. А гэта-ж прамы рэзультат таго, што адбываецца ў самым жыцці, у калгасах. Многія нашы калгасніцы, нядаўна яшчэ стаяўшыя ў радах забітых і непрыкметных людзей у вёсцы, сваёй чэснай работай у калгасах і сваёй упартай барацьбой за перадавыя пазіцыі на калгасным фронце паказваюць многа прыкладаў таго, што яны моцна трымаюць у сваіх руках сцяг калгаснай перамогі. **(Апладысменты).**

Той факт, што працоўныя жанчыны высунуліся цяпер на перадавыя пазіцыі будаўнікоў соцыялізма, мае велізарнае значэнне. Калі самыя адсталыя слаі працоўных,—а пры капіталізме працоўная жанчына асуджалася на такое становішча,—калі нават яны ўступаюць цяпер у рады адданых будаўнікоў новага жыцця, значыць, у наша будаўніцтва ўцягнуты **ўсе** працоўныя; значыць, у нашай краіне хутка не будзе адсталых слаёў працоўных. У нашых умовах нават самы адсталы чалавек можа стаць у рады перадавікоў, можа стаць прыкладам для другіх. Калгасы даюць цяпер многа такіх прыкладаў, вылучаючы ўсё новых перадавікоў з калгаснікаў і калгасніц. І ў гэтым вялікае значэнне калгасаў для будуючагася новага жыцця працоўных. Аб тым, як расце гэта новае жыццё, як адсталыя ператвараюцца ў перадавікоў, аб гэтым асабліва ярка гавораць прыехаўшыя да нас з далёкага Таджыкістана і з далёкага Туркменістана працоўныя жанчыны-калгасніцы і вось гэты малыш — дзяўчынка Мамлакат **(апладысменты),** у якіх мы бачым прадстаўнікоў новага свету, прадстаўнікоў новага, сапраўды шчаслівага жыцця працоўных усяго Совецкага Саюза. **(Апладысменты).**

Таварышы, вы гаварылі тут не толькі аб вашых перамогах, але і аб вашых патрэбах. Я магу на гэта адказаць ад імя ўсіх прысутных тут кіраўнікоў партыі і ўрада толькі адно: мы лічым нашым прамым абавязкам самым уважлівым чынам аднесціся да таго, што вы гаварылі аб сваіх патрэбах і запатрабаваннях. **(Апладысменты).** Можаце быць упэўнены ў тым, што вашы патрэбы мы лічым таксама і сваімі патрэбамі. **(Апладысменты).** Гарантыяй таго, што Совецкі Саюз дапаможа вам усім, чым толькі можа, з'яўляецца вялікая партыя Леніна, у радах якой мы стаім, і імя нашага правадыра Сталіна, пад кіраўніцтвам якога мы працуем. **(Бурныя авацыі, крыкі «ўра»).**

Тав. **Молатаў** канчае словамі: «Няхай жывуць працоўныя Таджыкістана!» і «Няхай жывуць працоўныя Туркменістана!», сказаўшы гэтыя словы па-таджыкску і па-туркменску. Таджыкская і туркменская дэлегацыі горача апладзіруюць гэтым словам і вітаюць тав. Молатава.

— А цяпер, таварышы, дазвольце прадаставіць слова для прапановы ад членаў прэзідыума таварышу **Сталіну. (Бурныя авацыі. Доўга незмаўкальныя крыкі «ўра», прывітальныя воклічы ў гонар таварыша Сталіна).**

Відавочна, што справа з бавоўнай у вас пойдзе. Гэта відаць з усяго таго, што ў вас тут адбываецца. Калгасы ў вас растуць, жаданне працаваць ёсць, машыны дамо, угнаенне атрымаеце, дапамога ўсякая, якая толькі неабходна,—таварыш Молатаў, старшыня Соўнаркома, ужо заявіў вам аб гэтым,—будзе аказана. Значыць, справа з бавоўнай у вас пойдзе, і заможнае жыццё разгортваецца.

Але ёсць, таварышы, адна рэч, больш каштоўная, чым бавоўна—гэта дружба народаў нашай краіны. Дадзеная нарада, вашы прамовы, вашы справы гавораць аб тым, што дружба паміж народамі нашай вялікай краіны ўмацоўваецца. Гэта вельмі важна і знамянальна, таварышы. У стары час, калі ва ўладзе ў нашай краіне стаялі цар, капіталісты, памешчыкі, палітыка ўрада заключалася ў тым, каб зрабіць адзін народ—рускі народ—пануючым, а ўсе іншыя народы—падначаленымі, прыгнечанымі. Гэта была зверская, воўчая палітыка. У кастрычніку 1917 года, калі ў нас разгарнулася Вялікая пролетарская рэволюцыя, калі мы скінулі цара, памешчыкаў і капіталістаў, вялікі Ленін, наш настаўнік, наш бацька і выхавацель сказаў, што не павінна быць з гэтага часу ні пануючых, ні падначаленых народаў, што народы павінны быць роўнымі і свабоднымі. Гэтым ён пахаваў у труну старую царскую, буржуазную палітыку і агаласіў новую, большэвіцкую палітыку — палітыку дружбы, палітыку брацтва паміж народамі нашай краіны.

З таго часу прайшло 18 гадоў. І вось, мы маем ужо добрыя рэзультаты гэтай палітыкі. Дадзеная нарада з'яўляецца яркім доказам таго, што былому недавер'ю паміж народамі СССР даўно пакладзен ужо канец, што недавер'е змянілася поўным узаемным давер'ем, што дружба паміж народамі СССР расце і мацнее. Гэта, таварышы, самае каштоўнае з таго, што дала нам большэвіцкая нацыянальная палітыка.

А дружба паміж народамі СССР — вялікае і сур'ёзнае заваяванне. Бо пакуль гэта дружба існуе, народы нашай краіны будуць свабодны і непераможны; ніхто не страшны нам, ні ўнутраныя, ні знешнія ворагі, пакуль гэта дружба жыве і здраўствуе. Можаце не сумнявацца ў гэтым, таварышы. **(Бурная авацыя, усе прысутныя ўстаюць, воклічы: «Сталіну ўра!»).**

Беларусь выканала гадавы план загатовак ільну

ЦК ВКП(б)—таварышам СТАЛІНУ, КАГАНОВІЧУ, Соўнарком СССР—таварышу МОЛАТАВУ

БССР выканала ўрадавы план загатовак ільну на 100,5 процанта, здаўшы дзяржаве на 25 процантаў больш ільну, чым у 1934 годзе. Супроць мінулых гадоў БССР выканала ў бягучым годзе план поўнасцю і раней устаноўленага тэрміну на месяц і 26 дзён валакном нумарам 9,2, супроць 8,3 у мінулым годзе. Прадаўжаем загатоўку ільну звыш плана.

Пастанова ўрада аб ільне, сталінскі статут сельгасарцелі ўзнялі велізарны энтузіязм калгаснікаў і калгасніц, узмацнілі іх барацьбу за лепшы лён, рэзка ўзнялі ў той-жа час грашовую аплату працадня ў ільнаводчых калгасах.

Работа па ільну, якая праводзілася ў калгасах пад знакам спаборніцтва за высокія нормы выпрацоўкі, выявіла цэлы рад выдатных людзей — калгаснікаў і калгасніц, далёка пакінуўшых ззаду ўсякія ўстаноўленыя нормы. У адказ на прамову таварыша Сталіна аб стаханаўцах, гераінях калгаснай вёскі, такія стаханаўцы ільну ў БССР, як Фёдар Лысоў і Мацвей Якубенка, далі 72 і 68 кілограмаў ільну ручной апрацоўкі. Стаханаўкі Марына Дзяжурная, Пярцовы, Канькова, Рагоўская, Быкоўская і іншыя далі па 32—66 кілограмаў. За імі падымаюцца новыя сотні і тысячы людзей — герояў і гераінь працы калгаснай вёскі.

Большэвікі БССР, калгаснікі і калгасніцы даюць абяцанне ЦК нашай партыі, вялікаму і любімаму правадыру народаў таварышу Сталіну замацаваць свае поспехі па ільну і ў наступным годзе даць ільну нашай краіне больш і па якасці лепш.

Сакратар ЦК КП(б)Б
ВАЛКОВІЧ.

Нам. старшыні Соўнаркома БССР
СААКЯН.

(ТАСС).

Нарада перадавых калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана з кіраўнікамі партыі і ўрада

ПРАМОВА тав. ПУЛАТ БОБАКАЛАНАВА

(НАМЕСНІК СТАРШЫНІ ЦВК ТАДЖЫКІСТАНА)

(Гаворыць на таджыкскай мове)

Ад імя калгаснікаў Таджыкістана, ад імя трэцяга з'езда калгаснікаў-ударнікаў Таджыкістана, які дэлегаваў нас у Маскву, перадаю нашаму прамяніста-светламу правадыру, другу і настаўніку, роднаму бацьку таджыкскага народу таварышу Сталіну палкае калгаснае прывітанне. **(Бурныя апладысменты. Усе ўстаюць. Воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін, ура!»).**

Таварышы! Трэці з'езд калгаснікаў-ударнікаў Таджыкістана даручыў нашай дэлегацыі перадаць правадыру, любімаму настаўніку таварышу Сталіну пісьмо калгаснікаў-ударнікаў рэспублікі аб сваім новым, шчаслівым, заможным жыцці, аб тым, як змагаліся калгаснікі Таджыкістана за бавоўну і як яны заваявалі пяршынства ў Саюзе па сяўбе і здачы бавоўны. **(Калгасніца тав. Ісраілава з калгаса імя Орджанікідзе перадае пісьмо. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра», воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!» Бурныя, доўгія апладысменты).**

Таварышы! Імя таварыша Сталіна, нашага дарагога, любімага правадыра, Ваша імя, таварыш Сталін, стала сцягам барацьбы калгаснікаў і працоўных Таджыкістана за высокі ўраджай бавоўны. Ідучы пад гэтым сцягам, у гэтым годзе мы перамаглі і ў далейшым пад Вашым, таварыш Сталін, кіраўніцтвам будзем атрымліваць перамогу за перамогай на ўсіх участках будаўніцтва соцыялізма. **(Апладысменты).**

Молатаў. Правільна!

Калгаснікі і калгасніцы Таджыкістана, намнога перавыканаўшыя план у гэтым годзе, атрымалі права асабіста рапартаваць Вам, наш дарагі, любімы правадыр таварыш Сталін **(апладысменты)**, і таму дазвольце ўручыць рапарт калгаснікаў, у якім яны апісалі шлях пройдзенай барацьбы. Пад гэтым рапартам стаяць подпісы 20 тысяч лепшых калгаснікаў Таджыкістана. **(Тав. Джалілаў з калгаса імя Сталіна перадае рапарт).**

Мы, калгаснікі і працоўныя Таджыкістана, зрабілі Таджыкістан рэспублікай, перамогшай на бавоўняным фронце толькі дзякуючы таму, што наш правадыр, наш кіраўнік таварыш Сталін з дня ў дзень займаўся ўсімі пытаннямі соцыялістычнага будаўніцтва ў Таджыкістане, і ў першую чаргу бавоўнаводствам. Ён, таварыш Сталін, указваў на ўсе недахопы

ніці ўсіх веснавых і летніх работ і забяспечыла выкананне плана бавоўназдачы першым у Саюзе. **(Апладысменты).** Правядзенне ўсіх гэтых мерапрыемстваў забяспечыла Таджыкістану выкананне сваіх абавязацельстваў у гэтым годзе і падняць ураджайнасці бавоўны на 50 проц. па рэспубліцы супроць мінулага года. **(Апладысменты).**

Наша перамога на бавоўняным фронце ў гэтым годзе яшчэ ярчэй асвятляе шлях усім калгаснікам і тым, якія да гэтага часу астаюцца па-за калгасам. У гэтым годзе, толькі ў перыяд веснавой сяўбы, у калгасы ўступіла 13 тысяч новых калгаснікаў.

У нас цяпер нямала калгаснікаў, якія атрымліваюць вельмі высокі даход. Вось, напрыклад, калгас «Комінтэрн» у Ходжанце, старшынёй якога я быў. У гэтым калгасе ёсць чайхан, яслі, школы, будуюцца для калгаснікаў новыя дамы — цагляныя, еўрапейскага тыпу. **(Апладысменты).** Калгас «Комінтэрн» размяркоўвае ў гэтым годзе звыш 2,5 млн. руб. даходу, а калгас «Большэвік» — звыш 3 млн. руб. Ужо ёсць 20 калгасаў-мільянераў. **(Апладысменты).**

Тав. Сталін, Молатаў і ўсе нашы кіраўнікі непасрэдна на працягу 3—4 год займаліся пытаннем вахшскага будаўніцтва. Гэта —квітнеючая даліна на граніцы Афганістана, якая зараз, дзякуючы дапамозе пролетарыята Саюза, з года ў год павялічвае колькасць асвоеных высокаўраджайных глеб. Як экспанат ураджайнасці гэтай даліны, калгас імя Сталіна, Дымлікульскага раёна, падносіць гэты куст бавоўны, які выдатны тым, што, па-першае, ён з'яўляецца егіпецкай бавоўнай, і, па-другое, гэты куст мае 675 каробачак. **(Таварыш Сталін падымае куст. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра!» Прывітальныя воклічы па адрасу таварыша Сталіна).** Гэта даліна стане новым багаццем для Таджыкістана. І ў гэтай пустыні пачынаецца новае бліскучае жыццё, чым мы — працоўныя Таджыкістана — абавязаны кіраўніцтву і ўвазе нашага любімага правадыра таварыша Сталіна, нашага саюзнага ўрада і саюзнага пролета-

ПРАМОВА тав. ГЕЛЬДЫЕВАЙ ЭНЕ

(СТАРШЫНЯ ФАРАБСКАГА РАЙВЫКАНКОМА, ТУРКМЕНІЯ)

(Гаворыць на туркменскай мове)

Ад імя калгасніц, калгаснікаў, комсамольцаў і піонераў Фарабскага раёна перадаю палкае, бранкае, сяброўскае прывітанне Палітбюро і асабліва тав. Сталіну. **(Апладысменты).**

У гэты ўрачысты, радасны дзень я не магу не расказаць аб мінулым туркменскай жанчыны. Туркмены раней бралі адразу па 5—6 жонак. Дзяўчат прадавалі з 8—10 год. Жанчыну лічылі толькі дамашняй гаспадыняй, рабыняй дамашняга ачага. Цяпер зусім іншая справа. Таварышы Ленін і Сталін сказалі, што неабходна туркменскую жанчыну ўцягнуць ва ўсе галіны будаўніцтва, уцягнуць у калгасы, на фабрыкі і заводы, на кіруючую совецкую работу. Гэтыя ўказанні мы практычна выконваем.

Я хачу расказаць пра Фарабскі раён, на сваім прыкладзе паказаць, як праводзяцца ў жыццё ўказанні тав. Леніна і тав. Сталіна аб жанчыне. Фарабскі раён вельмі адсталы. Мы, чытаючы прамовы тав. Сталіна, працавалі, не пакладаючы рук, над ператварэннем Фарабскага раёна ў перадавы раён і дабіліся гэтага.

Нашы жанчыны працуюць не толькі на бавоўне, яны працуюць і ў іншых галінах гаспадаркі. На дыванатканні працуюць пераважна жанчыны. Нашы дыванщчыцы —высокія майстры сваёй справы. Апрача таго, жанчыны Фарабскага раёна працуюць на шоўкаводстве. У гэтым годзе мы перавыканалі план па шоўку.

Тав. Сталін на першым з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў сказаў, што жанчына з'яўляецца вялікай сілай у калгасе. Вось гэта лепш за ўсё відаць на прыкладзе нашага Фарабскага раёна. Большасць мужчын раёна працуе ў параходстве і ў соўгасах, $^3/_4$ усіх работ у раёне выконваюць жанчыны. І гэтыя жанчыны ў бягучым годзе вывелі Фарабскі раён у перадавую шарэнгу.

У нас у гэтым годзе былі вялікія труднасці ў двух пытаннях. Першае — ручныя млыны. Жанчына вельмі многа часу траціць на перамол хлеба на ручным млыне. Я вельмі прашу дапамагчы жанчынам Фарабскага раёна і жанчынам усяго Туркменістана, каб яны не трацілі часу для работы на ручных млынах.

Сталін. Млыноў няма там?

Гельдыева. Мала, амаль няма. Другая наша труднасць заключаецца ў хашарнай рабоце. У нашым раёне мужчынскай сілы мала.

Сталін. Што гэта такое — хашарная работа?

Гельдыева. Гэта ачыстка каналаў. Увесь час, і зімой, прыходзіцца працаваць па калені ў вадзе. Я прашу дапамагчы Фарабскаму раёну экскаватарамі і другімі машынамі, каб на іх перакласці ўвесь цяжар хашарных работ.

Мы адстаем у культурных адносінах. Мы жывем зараз у старых кібітках, у старых мазанках. У нас лесаматэрыялаў няма, і таму я вельмі прашу дапамагчы нам лесаматэрыяламі і цэментам, каб мы маглі будавацца і арганізаваць узорныя калгасныя пасёлкі.

Молатаў. Трэба дапамагчы!

Гельдыева. Наша вялікая партыя вывела нас на шырокую, радасную дарогу, дала нам радаснае жыццё. Мы, атрымліваючы ўказанні нашых правадыроў, стараемся яшчэ лепш працаваць, дабівацца высокіх ураджаяў, будаваць заможнае жыццё.

Калгаснікі, калгасніцы, комсамольцы і піонеры нашага раёна перадаюць бранкае сяброўскае прывітанне Палітбюро і асабліва таварышу Сталіну. **(Доўга незмаўкаючыя апладысменты. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра»).**

Ад імя дыванщчыц Туркменскай рэспублікі перадаю тав. Сталіну палкае прывітанне і партрэт Уладзіміра Ільіча Леніна. **(Апладысменты, крыкі «ўра». Прывітальныя воклічы па адрасу таварышоў Сталіна і Варашылава).**

Няхай жыве любімы правадыр, друг і настаўнік народаў тав. Сталін! **(Апладысменты, якія пераходзяць у авацыю, крыкі «ўра»).**

Жанчыны-калгасніцы прасілі мяне асабіста перадаць партрэт тав. Леніна нашаму любімаму правадыру і ад іх імя абняць нашага любімага правадыра. **(Абнімае тав. Сталіна пад доўга незмаўкаючыя апладысменты і крыкі «ўра»).**

Сталін (разглядаючы партрэт Леніна). Выдатная работа. **(Доўгая авацыя па адрасу тав. Сталіна).**

ПРАМОВА таварыша АГА ЮСУП АЛІ

(СТАРШЫНЯ КАЛГАСА «БОЛЬШЭВІК» БАЙРАМ-АЛІЙСКАГА РАЁНА, ТУРКМЕНІЯ)

(Гаворыць на туркменскай мове)

Ад імя калгаснікаў і калгасніц Туркменістана перадаю палкае прывітанне тав. Сталіну і членам Палітбюро. **(Апладысменты).**

Я быў дэлегатам другога ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў. Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна мы выпрацоўвалі статут сельскагаспадарчай арцелі. На гэтым з'ездзе, будучы дэлегатам, я выступаў. Тады я даваў 32,5 цэнтнераў амерыканскай бавоўны з гектара. У сваім выступленні я абяцаў таварышу Сталіну даць у гэтым годзе 40 цэнтнераў з гектара. Зараз рапартую, што гэта абяцанне я выканаў. **(Бурныя апладысменты).**

Пасля звароту са з'езда я разам з усімі калгаснікамі нашага калгаса «Большэвік» падрабязна прапрацаваў статут сельскагаспадарчай арцелі. Калгаснікі таксама абмеркавалі маё абяцанне таварышу Сталіну на гэтым з'ездзе. Яны аднагалосна прынялі маё абяцанне і парашылі стрымаць слова свайго старшыні калгаса.

Калі я расказваў аб Сталінскім статуце сельскагаспадарчай арцелі, расказаў аб колькасці жывёлы, якую можа аднаасобна мець кожны калгасны двор, выступіў адзін калгаснік і сказаў: **«Таварыш Сталін як быццам прысутнічае сярод нас і ведае жаданне кожнага калгасніка».** Вось якое было моцнае ўражанне і ўплыў гэтага статута на калгаснікаў. Мы цвёрда абяцалі выканаць свае абавязацельствы, данае правадыру, і выканалі гэта абяцанне, данае намі на другім з'ездзе калгаснікаў.

У рэзультаце, у гэтым годзе мы атрымліваем вялікі даход, каля аднаго мільёна рублёў атрымліваем ад бавоўны. З іх каля 200 тысяч руб. — за перавыкананне плана, у якасці прэмій-надбавак да ўстаноўленых цэн на бавоўну.

Сталін. Адзін калгас атрымлівае?

Ага Юсуп Алі. Так, адзін калгас.

Сталін. Колькі гаспадарак?

Ага Юсуп Алі. 47 гаспадарак. У нас ёсць электрычнае асвятленне, радыё, ёсць школы. Ёсць грошы, але, таварыш Сталін, мы жывем па-старому ў кібітках.

Сталін. Лесу не хапае?

Ага Юсуп Алі. Вось я вельмі прашу дапамагчы ў лесаматэрыялах.

Молатаў. Правільна.

Ага Юсуп Алі. Грошы ёсць, усё ёсць, але лесаматэрыялаў у Туркменіі няма. Вельмі прашу ў гэтых адносінах дапамагчы.

Хто раней тут мог быць? Тут раней маглі быць царскія генера-

ПРАМОВА т. БОБАКАЛАНАВА ДЖУРА

(СТАРШЫНЯ КАЛГАСА «СОЦЫЯЛІЗМ», ХОДЖЭНТСКАГА РАЁНА, ТАДЖЫКІСТАН)

(Гаворыць на таджыкскай мове)

Дазвольце, таварыш Сталін, выказаць вам падзяку за тое, што вы сталінскім статутам калгаснага жыцця, вашым указаннем калгаснікам, як будаваць сваё жыццё, дапамаглі нам, указалі нам дарогу, як выйсці з цёмнага, старога, заняволенага жыцця і стаць у адзін рад з усімі рэспублікамі нашага вялікага Саюза. **(Апладысменты).**

Тав. Сталін, мы прывезлі вам узоры таго, што выпрацоўваем на нашых палях і ў нашых садах. Мы не толькі выпрацоўваем бавоўну, змагаемся за павышэнне ўраджайнасці бавоўны, змагаемся за тое, каб нашай вялікай радзіме

да такога размеру, што на кожны працадзень у гэтым годзе будзем атрымліваць грашыма па 25 руб., не лічачы натуры, атрымліваемай фруктамі і іншымі злакамі.

Сталін. На кожны працадзень?

Бобакаланаў. Так, на кожны працадзень.

Мне даручылі калгаснікі паднесці вам, таварыш Сталін, ваш партрэт, зроблены майстрамі мастакамі-калгаснікамі.

Наш Ходжэнтскі раён — адзін з маловодных паўночных раёнаў Таджыкістана, і ён мае патрэбу ў завозе к нам вялікай колькасці ўгнаенняў. Мы спадзяемся, што

Наш Ходжэнт зрабіўся зусім новым раёнам, ён пераўтварыўся, нічога ў ім старога не асталося. І тыя новыя людзі, новыя кадры, якія сёння выраслі, кіруюць, будуюць па-новаму жыццё ў Хаджэнце. Гэта тыя людзі, якія ішлі па ўказанню тав. Леніна і якія ажыццяўлялі справы па ўказанню нашага любімага таварыша Сталіна. **(Апладысменты).**

Хаджэнтскія калгаснікі і калгасніцы, абмеркаваўшы пасля перамогі на бавоўняным фронце ў сябе пытанне, рашылі даць пераўтворанаму Хаджэнту новае імя— імя таго вялікага чалавека, які

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ
ВЕЧАРЫНКА

Збірайцеся, людзі,
Рыхтуйся, дачка,
Сягоння мы будзем
Скакаць «казачка».

Дачушка, дзяўчынка,
Яно ў першы раз,
У нас вечарынка,
Гулянка — у нас!

Эх, тупну сягоння,
Дарма што сівы.
У бубны зазвоніць
І шум баравы.

І так разыйдуся,
Аж пыл шугане.
Па ўсёй Беларусі
Пазнаюць мяне.

Пачуюць, пазнаюць:
— На ўвесь наш раён,
Дачушка, мы маем
Найбольш працадзён!

І сёння сабрацца
Прышоў наш чарод:
Табе васемнаццаць,
Мне — семдзесят год!..

Жылося гаротна,
Ой, шмат перанёс.
А рос, як балотны
Расце вербалоз.

Заўсёды ў стадоле
З жывёлаю спаў.
Ні хлеба, ні солі
Ніколі не знаў.

Армяк саматканы,
І лапці з лазы.
Улетку — туманы,
Вясной — маразы.

Гарбеў я на трутняў,
І тлеў, нібы пень.
Эх, тупнем, прытупнем,
За сёнешні дзень!

За плённую працу,
За буйны ўмалот.
За ўсе васемнаццаць
І семдзесят год!..

Не ведала-б свята
Сваіх берагоў —
Каб раптам у хату
К нам Сталін зайшоў,

Я пэўна-б заплакаў,
Як плача дзіця,
За шчасце ў падзяку,
За радасць жыцця.

Ды з Сталіным разам
За стол-бы я сеў,
Пытаўся-б, расказваў,

калгаснікаў, у якім яны апісалі шлях пройдзенай барацьбы. Пад гэтым рапартам стаяць подпісы 20 тысяч лепшых калгаснікаў Таджыкістана. **(Тав. Джалілаў з калгаса імя Сталіна перадае рапарт).**

Мы, калгаснікі і працоўныя Таджыкістана, зрабілі Таджыкістан рэспублікай, перамогшай на баваўняным фронце толькі дзякуючы таму, што наш правадыр, наш кіраўнік таварыш Сталін з дня ў дзень займаўся ўсімі пытаннямі сацыялістычнага будаўніцтва ў Таджыкістане, і ў першую чаргу бавоўнаводствам. Ён, таварыш Сталін, указваў на ўсе недахопы ў нашай рабоце своечасова і даваў нам практычныя ўказанні, як зжыць нашы недахопы і як хутчэй прасунуцца наперад. Дзякуючы гэтым указанням, дзякуючы гэтаму кіраўніцтву, мы першымі ў Саюзе выканалі баваўняны план.

Молатаў. Правільна! **(Апладысменты).**

Побач з гэтым я падкрэсліваю дапамогу, якая нам аказвалася штодзенна як саюзным урадам, так і пралетарыятам Саюза. Мы асабліва ўдзячны таварышу Сталіну за закон ад 7 сакавіка аб парадку аплаты бавоўны і аб прэміях-надбаўках за перавыкананне плана. Закон гэты з'явіўся адным з сур'ёзных стымулаў у нашай рабоце.

Выключную ролю ў нашай перамозе адыграў сталінскі статут калгаснага жыцця. Дзякуючы сталінскаму статуту, мы дабіліся перамогі. У першую чаргу мы абавязаны той увазе і кіраўніцтву, якое было з боку нашага любімага правадыра таварыша Сталіна, з боку ЦК ВКП(б), з боку ўрада Саюза і з боку пралетарыята Саюза. **(Апладысменты).**

Мы атрымалі перамогу дзякуючы правільнаму правядзенню ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі з боку ЦК компартыі (бальшавікоў) Таджыкістана ў асобе яго першага сакратара. Пуцёўка сталінскага паходу за высокі ўраджай забяспечыла працоўным Таджыкістана магчымасць рэалізаваць своечасова ўсе неабходныя мерапрыемствы і патрабаванні агратэхнікі. Першая сталінская пуцёўка — паход за высокі ўраджай бавоўны — выпускалася вясной, яна забяспечыла своечасовую і добраякасную сяўбу. Сяўбу бавоўны мы закончылі к 25 красавіка. Ранняй сяўбой мы залажылі аснову высокага ўраджаю і пяршынства на баваўняным фронце. **Сваё пяршынства Савецкі Таджыкістан ніколі не здасць.** Гэта абяцанне даюць вам калгаснікі Таджыкістана. **(Апладысменты).**

Другая сталінская пуцёўка забяспечыла ўсе неабходныя работы па міжраднай апрацоўцы бавоўны. Таджыкскія калгаснікі правялі ва ўсіх раёнах, асабліва ў паўднёвым, дзе практыка баваўнянай гаспадаркі адносна малая, 5 акучак і арганізавалі правільны баразновы паліў.

Трэцяя пуцёўка падводзіла вы-

Сталіна, Дыйлікульскага раёна, падносіць гэты куст бавоўны, які выдатны тым, што, па-першае, ён з'яўляецца егіпецкай бавоўнай, і, па-другое, гэты куст мае 675 карабачак. **(Таварыш Сталін падымае куст. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра!» Прывітальныя воклічы па адрасу таварыша Сталіна).** Гэта даліна стане новым багаццем для Таджыкістана. І ў гэтай пустыні пачынаецца новае бліскучае жыццё, чым мы — працоўныя Таджыкістана — абавязаны кіраўніцтву і ўвазе нашага любімага правадыра таварыша Сталіна, нашага саюзнага ўрада і саюзнага пралетарыята. **(Апладысменты).**

Мы абяцаем таварышу Сталіну, ЦК ВКП(б) і саюзнаму ўраду працаваць і ў далейшым па-ўдарнаму, па-стаханаўску, дабіваючыся яшчэ больш высокіх ураджаяў бавоўны, асабліва егіпецкай.

Каб яшчэ больш узняць ураджайнасць бавоўны, неабходна павялічыць колькасць мінеральных угнаенняў, завазімых у Таджыкістан і павялічыць колькасць макухі. Тое, што даецца па плану Наркамзема Саюза ў 1936 годзе, нас забяспечвае толькі ў размеры 50 проц. патрэбнасці.

Мы ў гэтым годзе здалі бавоўну першымі ў Саюзе, больш атрымаем насення і валакна ад насення, значыць, больш будзе макухі, таму і спадзяемся, што нам будзе павялічан завоз, як мінеральных угнаенняў, так і макухі.

Таварышы, сёнешні дзень з'яўляецца для нас, працоўных калгаснікаў Таджыкістана, залатым днём. Гэтага дня і Вашых указанняў, таварыш Сталін, чакаюць усе працоўныя нашай краіны. Дазвольце перадаць Вам, што мы гатовы для далейшай барацьбы і перамогі на ўсіх участках нашага сацыялістычнага будаўніцтва. І мы чакаем Вашых указанняў тут, каб яшчэ больш умацаваць свае калгасы і даць краіне яшчэ больш бавоўны. **(Апладысменты, крыкі «ўра». Прывітальныя воклічы ў гонар таварыша Сталіна).**

На даручэнню сесіі ЦВК Таджыкістана перадаю таварышу Сталіну членскую кніжку і значок ЦВК Таджыкістана і па даручэнню калгаснікаў Таджыкістана перадаю нацыянальны касцюм Таджыкістана — халат, цюбецейку і хустачку. **(Надзяе халат на таварыша Сталіна. Крыкі «ўра», воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!». Доўгія апладысменты).**

Няхай жыве наш любімы, дарагі правадыр таварыш Сталін!

Няхай жывуць усе члены Палітбюро нашай вялікай партыі Леніна—Сталіна! **(Доўгія апладысменты. Усе прысутныя ўстаюць. Прывітальныя воклічы ў гонар таварыша Сталіна на таджыкскай і туркменскай мовах. Доўга незмаўкаючыя крыкі «ўра»).**

(У канцы выступлення т. Бобакаланаў надзяе нацыянальныя халаты на таварышаў Молатава, Кагановіча, Варашылава, Арджанікідзе, Мікаяна, Чубара, Андрэева, Рудзутака, Чэрнова, Любімава і Якаўлева. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра»! Воклічы ў гонар членаў Палітбюро. Доўга незмаўкаючыя апладысменты. Воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!»).

Дазвольце, таварыш Сталін, выказаць вам падзяку за тое, што вы сталінскім статутам калгаснага жыцця, вашым указаннем калгаснікам, як будаваць сваё жыццё, дапамаглі нам, указалі нам дарогу, як выйсці з цёмнага, старога, заняволенага жыцця і стаць у адзін рад з усімі рэспублікамі нашага вялікага Саюза. **(Апладысменты).**

Тав. Сталін, мы прывезлі вам узоры таго, што выпрацоўваем на нашых палях і ў нашых садах. Мы не толькі выпрацоўваем бавоўну, змагаемся за павышэнне ўраджайнасці бавоўны, змагаемся за тое, каб нашай вялікай радзіме даць больш баваўнянай прадукцыі, — гэта наша асноўная задача. Але побач з гэтым мы здолелі ў сябе наладзіць, замест старых, дробных капіталістычных садоў, свае калгасныя квітнеючыя фруктовыя сады.

Нашы калгаснікі займаюцца таксама выпрацоўкай шоўку, план па якому Таджыкістан і нашы калгасы ў гэтым годзе таксама перавыканалі. **(Апладысменты).**

Працуючы па-ўдарнаму, працуючы па-стаханаўску, наш калгас «Сацыялізм» ужо здаў з гектара да 23 з палавай цэнтнераў егіпецкай бавоўны.

У рэзультаце сваёй работы мы зараз здолелі падняць даходнасць да такога размеру, што на кожны працадзень у гэтым годзе будзем атрымліваць грашыма па 25 руб., не лічачы натуры, атрымліваемай фруктамі і іншымі злакамі.

Сталін. На кожны працадзень?

Бобакаланаў. Так, на кожны працадзень.

Мне даручылі калгаснікі паднесці вам, таварыш Сталін, ваш партрэт, зроблены майстрамі мастакамі-калгаснікамі.

Наш Ходжэнтскі раён — адзін з малаводных паўночных раёнаў Таджыкістана, і ён мае патрэбу ў завозе к нам вялікай колькасці ўгнаенняў. Мы спадзяемся, што наша, штогод мацнеючая краіна, становячыся магутнай і багатай, здолее забяспечыць завоз такой колькасці ўгнаенняў, прылад і іншых неабходных рэчаў для нашай гаспадаркі, каб мы маглі забяспечыць усю патрэбнасць нашай краіны ў бавоўне і зрабіць такі запас, якога не бачыла-б ні адна з краін капіталізма. **(Апладысменты).**

Мы просім фарсаваць будаўніцтва Ходжа-Бакірганскай сістэмы, бо без гэтага будаўніцтва наш раён, як і ўсе паўночныя раёны, увесь час будзе мець патрэбу ў вадзе.

Мы просім пачаць будаўніцтва тэкстыльнага камбіната. **(Апладысменты).**

Наш Хаджэнт зрабіўся зусім новым раёнам, ён пераўтварыўся, нічога ў ім старога не асталося. І тыя новыя людзі, новыя кадры, якія сёння выраслі, кіруюць, будуюць па-новаму жыццё ў Хаджэнце. Гэта тыя людзі, якія ішлі па ўказанню тав. Леніна і якія ажыццяўлялі справы па ўказанню нашага любімага таварыша Сталіна. **(Апладысменты).**

Хаджэнтскія калгаснікі і калгасніцы, абмеркаваўшы пасля перамогі на баваўняным фронце ў сябе пытанне, рашылі даць пераўтворанаму Хаджэнту новае імя— імя таго вялікага чалавека, які азараў і які ўказваў шлях, які вывеў нашу прыгнечаную краіну да новага жыцця — імя таварыша Леніна і назваць Хаджэнт — **Ленінабадам. (Доўгія шумныя апладысменты, крыкі «ўра»).**

У канцы прамовы тав. Бобакаланава калгаснікі падносяць прэзідыуму скрынкі з сушонымі фруктамі. **Апладысменты. Усе ўстаюць. Прывітальныя воклічы ў гонар таварыша Сталіна, доўга не змаўкаючыя крыкі «ўра». Калгаснікі падносяць прэзідыуму памайстэрску зроблены з баваўнянага насення партрэт таварыша Сталіна. Крыкі «ўра». Прывітальныя воклічы на таджыкскай і туркменскай мовах).**

...вае?

Ага Юсуп Алі. Так, адзін калгас.

Сталін. Колькі гаспадарак?

Ага Юсуп Алі. 47 гаспадарак. У нас ёсць электрычнае асвятленне, радыё, ёсць школы. Ёсць грошы, але, таварыш Сталін, мы жывем па-старому ў кібітках.

Сталін. Лесу не хапае?

Ага Юсуп Алі. Вось я вельмі прашу дапамагчы ў лесаматэрыялах.

Молатаў. Правільна.

Ага Юсуп Алі. Грошы ёсць, усё ёсць, але лесаматэрыялаў у Туркменіі няма. Вельмі прашу ў гэтых адносінах дапамагчы.

Хто раней тут мог быць? Тут раней маглі быць царскія генералы, баі, буйныя чыноўнікі. Мы сёння прысутнічаем усе на такой вялікай урачыстасці сумесна з таварышам Сталіным. Гэтага ніколі не магло быць у старыя часы. Я жыву ў Байрам-Алійскім раёне. У гэтым раёне знаходзіцца былы маёнтак цара Нікалая II. У гэтым раёне жылі Юсуп-хан.Волі-хан. Мы ў іх працавалі і мы не ведалі, колькі мы атрымліваем, яны нас пастаянна разаралі.

Партыя нас зараз прывяла да светлага, раднаснага жыцця. Мы гэтым абавязаны кіраўніцтву таварыша Сталіна, кіраўніцтву нашай вялікай партыі.

Няхай жыве вялікі любімы правадыр народаў таварыш **Сталін!**

Няхай жывуць члены Палітбюро! **(Бурныя апладысменты).**

І семдзесят год!.

Не ведала-б свята
Сваіх берагоў —
Каб раптам у хату
К нам Сталін зайшоў.

Я пэўна-б заплакаў,
Як плача дзіця,
За шчасце ў падзяку,
За радасць жыцця.

Ды з Сталіным разам
За стол-бы я сеў,
Пытаўся-б, расказваў,
І ў вочы-б глядзеў.

Ён, ветлівы, трубку
Пачаў-бы курыць...
Дачушка, галубка,
Як весела жыць!

І чарка і скварка
І хата свая.
Ты стала — даяркай,
А конюхам — я.

І сёння, прызнацца,
П'ем кубкамі мёд —
За ўсе васемнаццаць
І семдзесят год!

Снежань, 1935 год.

ВЯЛІКАЯ ДРУЖБА

Дары багацця прынеслі ў круглую залу пасяджэнняў у Крэмлі дэлегацыі лепшых калгасаў Таджыкістана і Туркменістана. Нарада толькі што адкрылася. Тав. Молатаў толькі што даў слова першаму прамоўцу — арганізатару лепшага калгаса «Комінтэрн» у Таджыкістане тав. Пулату Бобакаланаву. Палілася таджыкская прыгожая гаворка, і, нібы ілюстрацыі да яе, неслі дары пачынаючагася калгаснага багацця.

Праз поўгадзіны выступіў аднафамілец Бобакаланава Пулата — Бобакаланаў Джура. Узоры багацця прадаўжалі цячы з залы к сталу прэзідыума. Багаты край — савецкі Таджыкістан! Выдатныя плады родзіць зямля яго— не толькі бавоўну, але і урук, міндаль, арэхі, вінаград, цудоўныя яблыкі, ігрушы. Шоўк выпрацоўваюць у кішлаках Таджыкістана і Туркменістана, лепшыя дывачы ткуць зараз таленавітыя дэхкане, чые яркія творчыя сілы ўзрасціў калгасны лад. І на дыванах, прывезеных калгаснікамі, вытканы і з насення бавоўны зроблены партрэты тых, каму абавязаны калгаснікі шчаслівым жыццём — партрэты Леніна і Сталіна.

Калі-ж Гельдыева, раней рабыня, цяпер старшыня Фарабскага раённага выканкома ў Туркменіі, пасля палкай прамовы сваёй разгарнула падарунак — дыван з партрэтам Леніна, зроблены тт. Бяшым Нур-алі і Аман Солтан Нур-алі, уся зала прышла ў захапленне. «Выдатна, вельмі добра», сказаў Гельдыевай Сталін і паўтарыў па-цюркску: «Чох-якшы! Чох-якшы!». І прыгожы, радасны твар Гельдыевай азарыўся шчасцем. «Нашы жанчыны — сказала Гельдыева — даручылі мне, таварыш Сталін, перадаць гэты дыван-партрэт табе, намесніку Леніна, і моцна абняць цябе, даўшага нам шчаслівае жыццё». Сталін выйшаў з-за стала прэзідыума насустрач вязючай Эне Гельдыевай і абняў яе.

І тут падыйшла да Сталіна самая юная ўдзельніца нарады — піонерка Мамлакат Нахангава, з калгаса імя Лахуці, Сталінабадскага раёна. Яна перадала таварышу Сталіну кнігу — зборнік яго артыкулаў аб Леніне, перакладзеных на таджыкскую мову. Выступала з прамовай Мамлакат некалькі разоў. Маленькая дзяўчынка, яна гаварыла так упэўнена і сур'ёзна, смяялася да таго чароўна, што ўся зала літаральна дрыжэла ад авацый. Школьніца Мамлакат не толькі вучыцца на «выдатна», але і збірае бавоўну на «выдатна» — да 100 кгр. у дзень пры звычайнай норме для зборшчыцы ў 40—50 кгр.

Звонкім голасам гаворыць Мамлакат прывітанне Сталіну.

— Твая кніга,—гаворыць Мамлакат, — у нас — настольная кніга, па якой мы будзем далей жыць і працаваць.

Сталін расчулены... Хуткімі крокамі падыходзіць ён да піонеркі Мамлакат і надзяе на руку шчаслівай дзяўчыны залаты гадзіннік, затым па-бацькоўску моцна абнімае і цалуе яе.

Свае прамовы калгаснікі гаварылі на сваіх родных — таджыкскай і туркменскай — мовах. Кожная прамова тут-жа перакладалася на рускую і затым, адпаведна, на туркменскую ці таджыкскую. Але ва ўсіх прамовах, на ўсіх мовах горача гучала адзіная мысль, выражаліся адны пачуцці.

Вельмі добра сказаў гэта ўчора таджыкскі паэт Лахуці:

— Амаль кожны дзень прымае Сталін усё новыя атрады пераможцаў. І наш таджыкскі народ, і туркменскі народ сталі пераможцамі. Па біблії, бог зрабіў чалавека з гліны, з зямлі, — гаворыць тав. Лахуці. — Нашы народы не былі нават зямлёй, яны пахаваны былі глыбока пад зямлёй. Сталін зрабіў мёртвых людзей жывымі, і гэтыя сталінскія людзі перамаглі зямлю і пачынаюць па-сапраўднаму жыць.

Паэт Лахуці чытае пераклад апошняга свайго верша, напісанага тут-жа ў зале, у той момант, калі Эне Гельдыева разгарнула дыван-партрэт:

Когда глядел в таджикском
ярком
Одеяньи
На плод своих усилий
Сталин —
Большевик,
Из красок радужных туркменского
Созданья,
Сияя счастьем, образ Ленина
Возник.

Найцікавейшыя лічбы і факты дасягненняў сваіх калгасаў прыводзілі выступаўшыя, — лічбы і факты высокай ураджайнасці, высокай аплаты працы, добрага новага жылля. Гаварылі і законна хваsталіся поспехамі і капіталамі багацейшыя «калгасы-мільянеры», а такіх ужо не так мала. Але самым каштоўным капіталам, навочна прадстаўшым на нарадзе, былі **самі людзі,** калгаснікі — туркмены і таджыкі, якія гараць вялікім агнём і пафасам новага чалавецтва новай сталінскай эпохі. І калі называліся велізарныя задачы будучага баваўнянага года — сабраць да 40 млн. пудоў бавоўны — было ясна: задача гэта будзе, бясспрэчна, выканана, бо няма сілы большай, чым дружныя, згуртаваныя адзінай мэтаю і адзінай воляй да перамогі народы Савецкага Саюза.

Вялікай гэтай дружбай пранізаны былі ўсе выступленні, усе гадзіны і мінуты ўчарайшай нарады. Аб гэтай дружбе гаварыў і тав. Молатаў, які пачаў прамову сваю зваротамі па-таджыкску і па-туркменску. Таварыш Молатаў гаворыць аб створанай вялікай індустрыі сацыялізма, аб нашых перамогах, аб тым, што і ў горадзе, і ў вёсцы ярчэйшыя факты паказваюць усю глыбіню сталінскіх слоў: жыць стала лепш, жыць стала весялей. Ён гаворыць аб вялікай сіле ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і заканчвае прамову прывітаннем на таджыкскай і туркменскай мовах.

Бурнай авацыяй адказалі калгаснікі на прамову і прывітанне тав. Молатава, на яго заключныя словы аб таварышу Сталіне. Дарэчы, авацыя — занадта беднае слова, каб абазначыць ім тое захапленне, тую буру энтузіязму, якая ўзнікала кожны раз, калі ўспаміналася ў прамовах імя таварыша Сталіна, кожны раз, калі прамоўца-калгаснік паціскаў руку таварышу Сталіну і іншым членам прэзідыума, кожны раз, калі радасны Сталін падаваў бадзёрачую і вясёлую рэпліку прамоўцу. А калі тав. Молатаў абвясціў: «Дазвольце слова для прапановы прадставіць таварышу Сталіну». —хваляванне, захапленне, энтузіязм у зале дасягнулі найвышэйшага накалу.

Як заўсёды, спакойна, абсалютна ясна, проста, глыбока і хвалюючча сказаў сваю кароткую прамову таварыш Сталін. Ён гаварыў аб прадстаўленні ўсіх удзельнікаў нарады да вышэйшай узнагароды. Ён гаварыў больш за ўсё аб вялікай дружбе паміж народамі Савецкага Саюза. Гэта дружба ўсё мацнее і будзе ўмацоўвацца, і народы СССР будуць непераможны! — так закончыў прамову сваю правадыр народаў.

І доўга не магла супакоіцца зала. То з аднаго, то з другога кутка залы поўныя захаплення калгаснік ці калгасніца ўсклікалі: «Ура Сталіну! Няхай жыве наш настаўнік, наш бацька, наш правадыр Сталін! Няхай жыве родны наш, любімы Сталін!» Толькі ледзь-ледзь заціхала бура, як новы голас агалашаў здравіцу Сталіну на туркменскай, таджыкскай ці рускай мовах, і затым усё зноў залівалася ў адзіным гуле захаплення... Падарункі калгаснікам — удзельнікам нарады, аб якіх гаварыў таварыш Сталін, услед за яго прамовай былі раздадзены: патэфоны з пласцінкамі і залатыя гадзіннікі.

Радасць і вясёласць панавалі на ўчарайшай нарадзе. Вялікім святам стала нарада для яе ўдзельнікаў, якія ўнеслі з Крэмлёўскай залы вялікую радасць сустрэчы са Сталіным. А Эне Гельдыева ўнесла яшчэ і фотапартрэт самага любімага і паважанага чалавека з надпісам:

Таварышу Эне Гельдыевай.
Ад І. Сталіна
за добрую работу.
4/XII—35 г.

Вядома, і дзяўчынка Мамлакат Нахангава таксама папрасіла ў Сталіна яго партрэт. І атрымала. Таксама з надпісам. І, прыціскаючы да грудзей, унесла і павязе яго ў далёкі ад Масквы кішлак пад Сталінабадам, як самую дарагую ўзнагароду і сімвал створанай Сталіным вялікай і непахіснай дружбы народаў Савецкага Саюза.

(«Праўда»).

АРГАНІЗАЦЫЮ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ— У АСНОВУ ПЕРАБУДОВЫ ПРОФРАБОТЫ

Прамова сакратара ВЦСПС тав. ПАЛОНСКАГА на сходзе профактыва і стаханаўцаў г. Менска)*

Таварышы, сёнешні вялікі актыў не носіць вузка профсаюзнага характару. У гэтым зарука яго поспеху і тых значных рэзультатаў, якія ён павінен мець у практычнай перабудове работы профсаюзных арганізацый, а таксама ў развіцці і паляпшэнні кіраўніцтва стаханаўскім рухам.

Учора ў ЦК КП(б)Б адбылася спецыяльная нарада комуністаў, кіруючых профсаюзных работнікаў, сакратароў райкомаў партыі з удзелам усяго бюро ЦК КП(б)Б. Нарада была прысвечана пытанню становішча ў профсаюзах, перабудовы профсаюзаў і неабходнасці зараз партыйным органам дапамагчы перабудове работы ў профсаюзных арганізацыях. Час ужо зрабіць так, каб гэты важнейшы прыводны рэмень ад партыі да мас не буксаваў, а адпавядаў-бы новым задачам і запросам стаханаўцаў, дапамагчы па-сапраўднаму партыі ў кіраўніцтве стаханаўскім рухам. Вы ведаеце, калі партыя бярэцца за тое, каб прывесці ў парадак любы ўчастак нашай работы, любую арганізацыю, у тым ліку і такую грамоздкую, як нашы профсаюзы, якія ахапляюць шмат мільёнаў рабочых і служачых, то гэта справа забяспечана і будзе даведзена да канца.

Таварыш **Сталін** апошні час займаецца вельмі многа пытаннямі стаханаўскага руху. Не так даўно ён і кіраўнікі партыі і ўрада прымалі Марыю **Дземчэнка**, не проста прымалі, а раіліся па пытаннях сельскай гаспадаркі, у ...ватнасці, па буракаводству, раіліся і вучылі стаханаўцаў буракавых палёў новым метадам соцыялістычнага будаўніцтва, ...лі іх — гэтых новых людзей ...няць на шчыт, паказаць перадавікоў, каб масы бачылі сваіх герояў і ведалі, якому прыкладу наследаваць, за кім ісці.

Выключнае значэнне меў злёт стаханаўцаў у Крэмлі, таму што сабраліся партыйныя і непартыйныя большэвікі і вырашалі пытанне аб перспектывах развіцця нашага соцыялістычнага будаўніцтва. Уся краіна слухала стаханаўцаў, уся краіна слухала правадыроў нашай партыі, уся краіна разам з імі жыла адной думкай, дыхала аднымі грудзьмі, ахоплена рэволюцыйным запалам вялікай барацьбы і перамог.

На гэтым злёце таварыш Сталін у сваёй гістарычнай прамове сказаў аб тым, што стаханаўцы — гэта новыя людзі, якія зараз ужо ў сваёй рабоце ставяць парасткі новай комуністычнай працы. Гэта вялікія словы.

...рышам Сталіным па пытаннях аб профсаюзах. Профсаюзы — гэта вялікая праблема, яна закранае 20 мільёнаў рабочых і служачых нашага Совецкага Саюза, яна мае і міжнароднае значэнне, — нашы мерапрыемствы павінны быць зразумелымі замежным рабочым, у якіх свае профсаюзы.

Таварыш Сталін паставіў пытанне, што профсаюзы парушаюць дырэктывы партыі аб дэмакратыі, пачалі перавыбары заўкомаў, цішком і ў радзе месц працягваюць у заўкомы па спісах людзей, няўгодных шырокім масам.

Апрача таго, рад старых функцый профсаюзаў адпаў. Выраслі новыя задачы. Раней не было стаханаўскага руху, а цяпер ён ёсць. Ён ставіць перад профсаюзамі цэлы рад новых гіганцкіх пытанняў. Пытанні культуры і быту пачынаюць займаць самае асноўнае, самае важнае месца ў рабоце профсаюзаў.

Профсаюзы павінны адмовіцца ад дубліравання гаспадарчых органаў. Між тым кіраўніцтва профсаюзаў не толькі не ставіла гэтых новых пытанняў перад партыяй, але ў сваёй рабоце сістэматычна рад гадоў адстае. Профсаюзы ў радзе месц адарваліся ад мас. І ў рэзультаце ў наяўнасці крызіс профсаюзаў.

У нашай совецкай краіне мы бачым велізарны рост культурнага і матэрыяльнага ўзроўню працоўных, «жыць стала лепш, жыць стала весялей» **(Сталін)** і раптам — крызіс профсаюзаў. Што-ж гэта — крызіс рабочага класа? Гэтага ніяк сказаць нельга, ніякага крызісу рабочы клас не перажывае, наадварот, ён бадзёры, шчаслівы, моцны, рушыцца ўвесь час пад кіраўніцтвам нашай партыі наперад. Совецкая ўлада і ўся краіна наша квітнеюць. У чым-жа крызіс? Ён заключаецца, таварышы, у дрэннай рабоце профсаюзаў, у дрэнным кіраўніцтве профсаюзаў, у неразуменні сваіх новых задач, у няўменні знайсці сваё месца ў новых умовах. Новыя задачы профсаюзаў ляжаць у абслугоўванні культурна-бытавых запросаў рабочага класа — на гэтым павінны сканцэнтраваць сваю ўвагу профарганізацыі. Не капіраваць гаспадарнікаў, а разгарнуць арганізацыйную і масавую работу, апіраючыся на самадзейнасць самых мас. Партыя забяспечыць перабудову профсаюзаў.

Задумаліся некаторыя профсаюзныя работнікі, як быць? Трэба прыйсці к рабочым і сказаць аб тым, што рабочы клас і краіна наша квітнеюць, а ў профсаюзным доме крызіс. Нялёгка ...

працаваць над тым, каб сярод беспартыйных рабочых і служачых правільна растлумачыць прамову таварыша Сталіна, бо толькі чытаць — мала. Прамова і ўказанні таварыша Сталіна абуджаюць жывую мысль, а жывая мысль звязана з работай, культурай і т. д. Жывы канкрэтны водгук справай — вось што трэба для таго, каб гэту задачу выканаць правільна.

Кансерватыўных элементаў сярод адміністрацыйна-тэхнічнага персанала і сярод рабочых і служачых ёсць нямала. Гэтыя адсталыя, кансерватыўныя настроі з'яўляюцца тормазам у развіцці стаханаўскага руху. Нямала ў нас яшчэ капіталістычных перажыткаў у свядомасці людзей. Стаханаўскі рух можа развівацца толькі на аснове барацьбы за якасць, а ў некаторых мясцах мы ўжо маем ігнараванне якасці.

Як практычна падыйсці да нізавога профактывіста і профсаюзнай арганізацыі да перабудовы работы? Я параіў-бы адно: старшыні заўкома, ЦП саюза, соўпрофа і т. д. асабіста звязацца са стаханаўцамі і дапамагаць ім усямерна — у гэтым ключ перабудовы.

Сёння я быў на двух менскіх прадпрыемствах. На абутковай фабрыцы імя **Кагановіча**, замест таго, каб перадавікоў узняць на шчыт, каб яны былі сапраўднымі героямі на вытворчасці і кожны дзень вялі за сабой усе масы, якія актыўна ўступаюць у стаханаўскі рух, — механічна пачалі залічваць у стаханаўцы ўсіх, хто пачаў крыху лепш працаваць. А раз перадавіка не падтрымліваюць, ён часта не вытрымлівае і перастае быць перадавіком. Трэба смела ўзняць на шчыт нашых герояў вытворчасці, сапраўдных стаханаўцаў, якія ёсць на ўсіх прадпрыемствах.

Мы на гэтай фабрыцы нагледзалі за работай тав. **Поляка**— прафорга-стаханаўца. Бачым, уся кроў у чалавека кіпіць, ён нервуецца, таму, што не ў парадку машына, часта рвецца нітка. Глядзіць на гэта дырэктар, глядзіць старшыня заўкома, глядзіць і сакратар парткома, а дапамагчы своечасова не здолелі.

Як-жа дапамагчы тав. Поляку? Я прапанаваў простую рэч. Трэба склікаць вытворча-тэхнічную нараду, пад старшынствам дырэктара завода, з удзелам парткома і фабкома, прысвечаную непаладкам у рабоце тав. Поляка. Трэба склікаць усіх людзей, ад якіх залежыць работа тав. Поляка, і вырашыць зараз-жа, як паправіць справу, пакараўшы ўсіх тых, хто вінаваты ў тым, што стаха-

цый, там бруд, халтура. Аднак і там б'ецца рабочая самадзейнасць і туды імкнецца рабочая моладзь. Або ва што ператварылі клуб металістаў нашы профработнікі. Проста сорам. Смурод, бруд, бескультур'е. Усё гэта трэба неадкладна паправіць, інакш трэба ставіць пытанне аб тым, што кіраўнікі арганізацый, адказваючыя за гэтыя клубы, не маюць права называцца большэвікамі.

Разам з гаспадарчымі органамі дапамагчы ў жыллёвым пытанні стаханаўцам, ва ўстройстве і клопатах аб дзецях, узняць ахову працы, штодзенна асабіста трымаць сувязь з стаханаўцамі, арганізоўваць іх абмен вопытам — вось задача профарганізацыі.

Ёсць у нас у асяроддзі фабзаўкомаў і прафоргаў вельмі добрыя большэвікі і работнікі. Вось **Левін** Самуіл Іосіфавіч. Ён працуе на гомельскім шклозаводзе — былы старшыня рэспубліканскага саюза. Ён сам унёс рад рацыяналізатарскіх прапаноў, якія дадуць да 20 мільёнаў рублёў эканоміі ў год. Яго метад пашыраецца па ўсяму Саюзу. Вось узорны прыклад, як трэба ўключацца ў стаханаўскі рух. Рацыяналізатарскія мерапрыемствы і пашырэнне стаханаўскіх метадаў работы профсаюзы павінны праводзіць на аснове масавай работы, звязаць з клопатамі аб стаханаўцах у галіне культурна-бытавога іх абслугоўвання. Гэта і ёсць на справе перабудова работы профсаюзаў. Гэта і ёсць узор работы профсаюзнага работніка, які перабудаваўся. Ён прымае актыўны ўдзел у стаханаўскім руху, звязваючы гэта з культурна-бытавым абслугоўваннем рабочых і служачых. Ён не профсаюзны чыноўнік, ён сапраўдны большэвік і рэволюцыянер. Такія людзі, як тт. **Левін, Поляк, Козак** і інш. у нас ёсць. Трэба іх знайсці, узняць іх і дапамагчы ім. Профсаюзны працаўнік павінен ісці на службу стаханаўцам, вучыцца ў іх, дапамагаць ім.

На бліжэйшым пленуме ЦК нашай партыі, па ініцыятыве тав. **Сталіна** будуць абгавораны далейшыя мерапрыемствы партыі па кіраўніцтву стаханаўскім рухам. Партыя лічыць, што такі магутны, велізарны рух павінен быць забяспечан штодзенна канкрэтным, аператыўным кіраўніцтвам.

Калі-б вы бачылі, з якою любоўю тав. **Сталін** гаворыць аб стаханаўскім руху, з якімі клопатамі ён думае аб тым, каб забяспечыць яго поспехі на кожным участку, кожнаму стаханаўцу.

ЦК нашай партыі і таварыш **Сталін** забяспечваюць стаханаўскі рух неаслабнай увагай і апе-

РЭЗАЛЮЦЫЯ СХОДА ПРОФАКТЫВА І СТАХАНАЎЦАЎ г. МЕНСКА

Гарадскі і цэнтральны профсаюзны актыў сумесна з рабочымі і работніцамі—стаханаўцамі фабрык і заводаў г. Менска, абгаварыўшы даклад т. Кавальчука аб выніках усесаюзнай нарады стаханаўцаў і задачах профсаюзаў, з усёй астратой адзначае буйнейшыя недахопы ў рабоце профсаюзаў, пачынаючы ад ЦСПСБ, цэнтральных праўленняў саюзаў, канчаючы ФЗМК у справе разгортвання стаханаўскага руху на прадпрыемствах Менска і іншых гарадоў БССР.

Партыя Леніна—Сталіна штодзенна кіруе і аказвае велізарную практычную дапамогу профсаюзам. Рашэнне ЦК КП(б)Б ад 2 верасня 1934 г. аб рабоце профсаюзаў Беларусі было канкрэтнай праграмай іх работы, аднак, сход з усёй большэвіцкай праматой прызнае, што далёка не поўнасцю ажыццёўлена гэта важнейшае рашэнне. Яшчэ і да гэтага часу ў рабоце многіх профсаюзных арганізацый Беларусі маюць месца дэкларацыйнасць, папярова-бюракратычныя метады кіраўніцтва, адсутнасць сапраўдных клопатаў аб кадрах, аб лепшых людзях прадпрыемстваў, якія аўладалі тэхнікай, — стаханаўцах.

Профсаюзы не зразумелі сваіх задач у новай абстаноўцы і вельмі нездавальняюча абслугоўваюць узрастаючыя культурна-бытавыя запросы членаў профсаюзаў.

Профсаюзы яшчэ не зрабілі для сябе палітычных і практычных вывадаў з неаднаразовых указанняў і патрабаванняў правадыра партыі і рабочага класа таварыша **Сталіна**—пабудаваць профсаюзную работу так, каб асновай яе сталі клопаты аб кадрах, аўладаўшых тэхнікай, аб кожным працоўным соцыялістычнай будоўлі, аб кожным члене профсаюза.

Актыў прама і адкрыта заяўляе, што работа профсаюзаў яўна адстала ад тых гістарычных зрухаў, якія адбыліся ў нашай краіне і атрымалі зараз сваё выражэнне ў магутным разгортванні стаханаўскага руху.

Для нас, профработнікаў, з гістарычнай прамовы таварыша Сталіна на нарадзе стаханаўцаў з найвялікшай астратой выцякае неабходнасць хутчэйшага пераадолення своеасаблівага крызісу і адставання ў рабоце профсаюзаў.

Актыў лічыць, што профсаюзы БССР павінны зараз больш, чым калі-б там ні было паставіць у цэнтры сваёй увагі клопаты аб жывым чалавеку. Няма больш адказнай і хвалюючай работы для профарганізацыі, як пастаянныя, ...

кожным стаханаўцу, аб кожным члене профсаюза на вытворчасці і ў быту. Множыць рады вялікага стаханаўскага руху, уцягваць у яго адстаючых рабочых, дапамагаць ударніку сакрушаць супраціўленне бюракратаў, якія перашкаджаюць працаваць па-стаханаўску—вось адна з асноўных задач профсаюзаў.

Актыў ставіць перад ЦСПСБ і ўсімі профсаюзамі БССР наступныя задачы: рашуча перабудаваць работу вытворчых нарад, уцягнуць у стаханаўскі рух інжынерна-тэхнічных работнікаў, мабілізаваць масы на барацьбу за высокія стаханаўскія нормы прадукцыйнасці працы, уважліва і клапатліва абслугоўваць узросшыя культурна-бытавыя запросы рабочых і служачых, навесці большэвіцкі парадак у профсаюзнай гаспадарцы, рашуча палепшыць работу па соцыяльнаму страхаванню, дабіцца ўзорнай пастаноўкі работы дамоў адпачынку, санаторыяў, ясляў, дзіцячых садоў, клубаў і бібліятэк, праявіць найвялікшыя клопаты аб павышэнні кваліфікацыі і тэхнічнай асветы рабочых, работніц і служачых, арганізаваць для іх сапраўдны культурны адпачынак і культурнае правядзенне часу, шырока паставіць мастацкую самадзейнасць і фізкультуру.

Гэтага патрабуюць ад нас, профсаюзаў, энтузіясты соцыялістычнай працы — стаханаўцы, гэтага патрабуе ад нас вялікі правадыр працоўных таварыш Сталін.

Актыў заяўляе, што з усёй палкасцю большэвікоў будзе рэзка і бязлітасна біць па нашых уласных недахопах, выжываць усё тое, што перашкаджае разгортванню большэвіцкай самакрытыкі і пролетарскай дэмакратыі ў профсаюзах.

Актыў поўны рашучасці бязлітасна выкараняць з работы профсаюзаў папярова-бюракратычныя метады кіраўніцтва, вымесці з профарганізацый закасцянелыя бюракратычныя элементы, якія перашкаджаюць профсаюзам ісці наперад.

Баявой задачай профсаюзаў з'яўляецца вылучэнне на профработу лепшых ударнікаў-стаханаўцаў, умацаванне профсаюзных кадраў, шырокае разгортванне большэвіцкай вучобы профактыва, згуртаванне яшчэ мацней, яшчэ цясней радоў рабочага класа вакол нашай слаўнай комуністычнай партыі (большэвікоў).

Актыў абяцае ЦК КП(б)Б і яго кіраўніку таварышу Гікало крута і рашуча перагледзець работу ўсіх профсаюзных арганізацый, ...

АБ ПЕРАПІСЕ ЖЫВЕЛЫ ПА СТАНОВІШЧУ НА 1 студзеня 1936 г.

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ САЮЗА ССР.

Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанаўляе:

1. Даручыць Цэнтральнаму ўпраўленню народна-гаспадарчага ўліку Дзяржплана СССР правесці ў сельскіх і гарадскіх мясцовасцях Саюза ССР, за выключэннем раёнаў крайняй поўначы, усесаюзны перапіс буйнай рагатай жывёлы, авец, коз, свіней, коней, мулаў, аслоў і вярблюдаў ва ўсіх гаспадарках, а таксама ўлік пчаліных вулляў (сем'яў) ва ўсіх калгасах, дзяржаўных і кааперацыйных гаспадарках па становішчу на 1 студзеня 1936 года.

Даручыць ЦУНГУ Дзяржплана СССР правесці масавую кантрольную праверку даных перапісу, ахапіўшы ёю 10 проц. гаспадарак калгаснікаў і аднаасобнікаў.

2. Абавязаць советы народных камісараў саюзных і аўтаномных рэспублік, краявыя (абласныя) і раённыя выканаўчыя камітэты, гарадскія і сельскія советы, а таксама советы пасёлкаў гарадскога тыпу:

а) разгарнуць сярод насельніцтва растлумачальную работу аб значэнні і задачах надыходзячага перапісу жывёлы;

б) забяспечыць органы ЦУНГУ неабходнай колькасцю правераных і падрыхтаваных работнікаў для правядзення перапісу, дазволіўшы прыцягнуць для гэтай мэты таксама настаўнікаў і студэнтаў ВНУ і тэхнікумаў;

в) забяспечыць работнікаў перапісу сродкамі перасоўвання ўнутры раёнаў.

3. Абавязаць народныя камісарыяты земляробства, зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў і харчовай прамысловасці, а таксама іншыя ведамствы і арганізацыі, якія маюць жывёлагадоўчыя гаспадаркі, дырэктароў соўгасаў, гаспадарак ОРС'аў і каапгасаў, а таксама старшынь калгасаў к пачатку перапісу закончыць інвентарызацыю жывёлы на 1 студзеня 1936 года і падрыхтаваць даныя аб выкананні плана колькасці пагалоўя жывёлы, вырошчвання маладняка і абароту стада за 1935 год.

4. Абавязаць раённыя канторы «Загатжывёлы» прадставіць раённым інспектарам народна-гаспадарчага ўліку к 20 снежня 1935 г. выверaныя даныя аб выкананні плана мясапаставак.

5. Абавязаць дырэктароў дзяржаўных і кааперацыйных гаспадарак, якія маюць жывёлу, а таксама старшынь калгасаў прадставіць рэгістратарам, якія праводзяць перапіс, па формах, зацверджаных СНК СССР, дакладныя і асабіста імі правераныя весткі аб колькасці жывёлы, належачай указаным гаспадаркам, па становішчу на 1 студзеня 1936 года. Апрача таго, абавязаць дырэктароў указаных гаспадарак прадставіць рэгістратарам весткі аб ліку гаспадарак рабочых і служачых, якія пражываюць на тэрыторыі соўгаса (каапгаса).

6. Асобы, вінаўныя ў скрыцці жывёлы ад перапісу і ў прадстаўленні няверных вестак аб ...

...ылі большэвікі і выпрашалі ...ване аб перспектывах развіц... ...нага сацыялістычнага бу...іцтва. Уся краіна слухала ...аўцоў, уся краіна слухала ...дыроў нашай партыі, уся ...я разам з імі жыла адной ...ай, дыхала аднымі грудзьмі, ...ленная рэвалюцыйным запа... ...вялікай барацьбы і перамог.

...гэтым злёне таварыш ...н у сваёй гістарычнай пра... сказаў аб тым, што стаха...цы — гэта новыя людзі, якія ...ы ўжо ў сваёй рабоце ства...юць парасткі новай комуністыч... працы. Гэта вялікія словы. ...наўцы на прыкладзе сваёй ...оты пачалі практычна ліквіда... розніцы паміж фізічнай і ра...овай працай. Удумацца трэба ...та. Таварыш **Сталін** сказаў ...тым, што наш рабочы клас ...а ўзняць да ўзроўню інжы... і тэхнікаў. Не прынізіць ...ебудзь інжынераў і тэхнікаў, ...ўвесь наш рабочы клас уз...ць да культурна-тэхнічнага ...оўню інжынераў і тэхнікаў. ...анавец, калі ён змагаецца за ...кую прадукцыйнасць працы, ...ляючыся рэвалюцыянерам у ...іцы і на вытворчасці, ён сам ...часамі не падазраваючы, ...тычна пачынае ажыццяў... гэту велізарнейшую задачу ...аснову комуністычнай працы.

...нас знойдзецца не мала ...фсаюзнікаў, якія думаюць, што ...і ўсе рабочыя ўздымуцца да ...оўню інжынераў і тэхнікаў, то ...тняе само прыложыцца. Гэта ...верна. Ужо зараз ёсць шмат ...падкаў, калі па свайму ўзроў... ...радавы рабочы перарос сваё ...фсаюзнае кіраўніцтва. Я сён... ...быў на дрэваапрацоўчым заво... імя **Молатава**. Там адносна ...ршыні заўкома рабочыя пага...юць, што ён адстаў, што на ...одзе ёсць радавыя рабочыя, ...вышэй яго ў культурных ад...сінах. Многа горкіх мінут пры...цца перажыць адстаючым лю...м і цэлым арганізацыям.

...учора на нарадзе ў ЦК КП(б)Б ...Гікало перавёў на практыч... ...рэйкі для партыйнай аргані...цыі большэвікоў Беларусі рад ...ваў, звязаных з развіццём ста...наўскага руху, звязаных з пы...ннем аб дапамозе і кіраўніцтве ...партыйных арганізацый у перабу...ве прафсаюзаў.

...Я думаю, што пасля гэтай на...ды і ўказанняў тав. Гікало, ...комы і райкомы партыі, а так...ма парткомы на прадпрыемст... ...практычна, па-дзелавому да...могуць у перабудове праф...юзнай работы. Толькі такім ...ляхам можна дабіцца рэзуль...таў у найкарацейшы тэрмін.

...Якое-ж зараз становішча праф...юзаў? На сходзе маскоўскага ...ктыва ўдалося, нарэшце, адкры... ...расказаць аб тым, якія дырэк...вы даваў таварыш Сталін кі...ўнікам прафсаюзнага руху. За... ...ужо пытанне пастаўлена шы...ка. Ёсць поўная магчымасць ...згарнуць сапраўдную большэ...цкую самакрытыку, без якой ...льга зразумець дапушчаных ...мылак, іх выправіць і праве...рыць здольнасць кадраў, ажыццяв...ць новыя задачы.

Было некалькі гутарак з тава-...

*) Прамова друкуецца па жыво-...

...вах. Новыя задачы прафсаюзаў ляжаць у абслугоўванні культурна-бытавых запросаў рабочага класа — на гэтым павінны сканцэнтраваць сваю ўвагу прафарганізацыі. Не капіраваць гаспадарнікаў, а разгарнуць арганізацыйную і масавую работу, апіраючыся на самадзейнасць саміх мас. Партыя забяспечыць перабудову прафсаюзаў.

Задумаліся некаторыя прафсаюзныя работнікі, як быць? Трэба прыйсці к рабочым і сказаць аб тым, што рабочы клас і краіна наша квітнеюць, а ў прафсаюзным доме крызіс. Нялёгка гэта зрабіць таварышам, якія адсталасць і адрыў ад мас прафарганізацый накаплялі гадамі. Прышлося ЦК партыі зноў дапамагчы. Прышлося стварыць спецыяльную камісію пад старшынствам бліжэйшага саратніка таварыша **Сталіна** — Лазара Майсеевіча **Кагановіча**. Вы ведаеце, што зараз Лазар Майсеевіч змагаецца на чале чыгуначнікаў за пагрузку 80.000 вагонаў. Клопатаў многа, а тут яшчэ прыходзіцца, як сакратару ЦК партыі, займацца прафсаюзнымі справамі.

Як мы павінны дапамагчы рабоце камісіі ЦК? Дапамагчы трэба ў двух напрамках: па-першае, трэба прафсаюзам і мясцовым партарганізацыям не чакаць вырашэння ўсіх пытанняў, трэба пачаць на справе, на аснове маючыхся дырэктыў таварыша **Сталіна**, на аснове стаханаўскага руху, — перабудову работы і, па-другое, разгарнуць смелую большэвіцкую самакрытыку, не глядзячы на асобы, самакрытыку дзейсную. Большэвіцкая самакрытыка ўскрывае людзей, якія здольны перабудавацца, яна іх мабілізуе. Разам з тым, самакрытыка ўскрывае і такіх людзей, якія няздольны перабудоўвацца, ад якіх час ужо пазбавіцца прафсаюзам.

У Беларускім соўпрофе на працягу дзесятка гадоў сядзіць тав. Адам. Ён быў на кватэры хворага стаханаўца тав. Розенберга, але нічым не дапамог яму. Гавораць, што ён вялікі спец па пытаннях зарплаты, але да стаханаўскага руху адносін не мае, а стаханаўскі рух — гэта-ж сапраўдная пролетарская рэволюцыя ў тэхніцы вытворчасці, якую ўзначальвае партыя і геній працоўных усяго чалавецтва таварыш **Сталін. (Доўгія апладысменты).**

Няма чаго прафсаюзам, чакаючы дырэктыў, стаяць на месцы, спусціўшы рукі, час ужо практычна перабудоўваць сваю работу, ліквідаваць адсталасць, непаваротлівасць, адрыў ад мас, разгортваць сапраўдную большэвіцкую самакрытыку.

Але самакрытыка звязана з практычнымі мерапрыемствамі. На чым сканцэнтравацца? Па-першае, трэба растлумачыць найшырэйшым масам і рэалізаваць указанні таварыша **Сталіна**, зробленыя ім у прамове на ўсесаюзнай нарадзе стаханаўцаў. Тут многія таварышы гаварылі, што прамова таварыша Сталіна прапрацавана ў цэхах — і гэта верна, але нямала выпадкаў, калі яна прапрацавана фармальна.

Актыву трэба яшчэ многа па-...

...орга-стаханаўца. Бачым, уся кроў у чалавека кіпіць, ён нервуецца, таму, што не ў парадку машына, часта рвецца нітка. Глядзіць на гэта дырэктар, глядзіць старшыня заўкома, глядзіць і сакратар парткома, а дапамагчы своечасова не здолелі.

Як-жа дапамагчы тав. Поляку? Я прапанаваў простую рэч. Трэба склікаць вытворча-тэхнічную нараду, пад старшынствам дырэктара завода, з удзелам парткома і фабкома, прысвечаную непаладкам у рабоце тав. Поляка. Трэба склікаць усіх людзей, ад якіх залежыць работа тав. Поляка, і вырашыць зараз-жа, як паправіць справу, пакараўшы ўсіх тых, хто вінаваты ў тым, што стаханавец нервуецца, не можа спакойна працаваць і даць высокую прадукцыйнасць працы.

Калі вы забяспечыце хуткае выкананне ўказанняў таварыша Сталіна, вашы людзі будуць тварыць цуды. Вы ўсе будзеце здзіўляцца і радавацца не толькі таму, што выкананы план, але, што ён перавыкананы, і лозунг, які высунут знізу рабочым класам — **выканаць другую пяцігодку за чатыры гады,** будзе ажыццёўлен усёй нашай совецкай краінай **(апладысменты).**

А вы ведаеце, таварышы, што гэта значыць для міжнароднага рабочага руху, для сусветнай рэволюцыі, для абароны нашага Совецкага Саюза? Я памятаю, калі наша совецкая краіна выканала пяцігодку за два з паловай гады па нафце. На цэлым радзе капіталістычных рынкаў была паніка, а калі наша краіна выканала першую пяцігодку за чатыры гады, памятаеце, з якім жахам аб гэтым пісаў капіталістычны друк? А мы і другую пяцігодку выканаем за чатыры гады. Гэта нам дасць дадатковых матэрыяльных рэсурсаў для снабжэння калгаснікаў, рабочых азначае шырокую магчымасць заможнага культурнага жыцця. Над гэтай справай трэба грунтоўна папрацаваць.

На несапільным заводзе імя **Молатава** ў Менску ёсць добрыя стаханаўцы, адчуваецца, што там як і на фабрыцы **імя Кагановіча**, ёсць баевікі — людзі з агеньчыкам. Але гэты агенёк не раздуваецца ў шырокае полымя, гэты агенёк, я сказаў-бы, у партыйных, прафсаюзных і гаспадарчых работнікаў менш прыкметны, чым у перадавых стаханаўцаў.

Перабудова работы прафарганізацыі заключана ў барацьбе за задаваленне культурна-бытавых запатрабаванняў шырокіх мас і перш за ўсё стаханаўцаў. На кожным прадпрыемстве трэба і можна палепшыць работу соцстраха. А я вось спытаў у старшыні фабкома фабрыкі **імя Кагановіча** — колькі ў яго сродкаў па бюджэту соцстраха. Ён не ведае. Трэба навесці парадак у справах соцстраха, і ў гэтай справе прафсаюзныя рэспубліканскія органы павінны дапамагчы завадскім прафарганізацыям і нізавому актыву.

Я быў у радзе менскіх клубаў. За выключэннем клуба работнікаў дзяржпрадпрыемстваў, дзе ёсць знешні парадак і чыстата, ні адзін клуб не адпавядае самым элементарным запросам. А клуб будаўнікоў і друкароў гэта ганьба для менскіх арганіза-...

...памагаць ім.

На бліжэйшым пленуме ЦК нашай партыі, па ініцыятыве тав. **Сталіна** будуць абгавораны далейшыя мерапрыемствы партыі па кіраўніцтву стаханаўскім рухам. Партыя лічыць, што такі магутны, велізарны рух павінен быць забяспечан штодзенна канкрэтным, аператыўным кіраўніцтвам.

Калі-б вы бачылі, з якою любоўю тав. **Сталін** гаворыць аб стаханаўскім руху, з якімі клопатамі ён думае аб тым, каб забяспечыць яго поспехі на кожным участку, кожнаму стаханаўцу.

ЦК нашай партыі і таварыш **Сталін** забяспечваюць стаханаўскі рух неаслабнай увагай і аператыўным кіраўніцтвам. З гэтага трэба зрабіць неабходны практычны вывад усім мясцовым арганізацыям. **Ленін** праявіў геніяльную празорлівасць у адносінах Советаў. У 1906 годзе, калі пачалі зараджацца советы, Ленін зразумеў, што советы ёсць шлях для будаўніцтва соцыялізма. Таварыш **Сталін з яго геніяльнай** празорлівасцю бачыць у стаханаўскім руху зародак развіцця комуністычнага грамадства.

Мы маем зараз велізарныя перамогі на палях нашых калгасаў, на фабрыках, заводах нашай індустрыяльнай радзімы, мы маем герояў у сельскай гаспадарцы— такіх, як Марыя **Дзямчэнка** і інш., мы маем **Стаханава, Бусыгіна, Крываноса** ў прамысловасці і транспарце, мы маем новых людзей сярод камбайнераў, мы маем герояў у Чырвонай арміі, сярод лётчыкаў, стралкоў і маршалаў нашага Совецкага Саюза. Сіла нашай краіны, сіла нашай партыі расце. Словы таварыша **Сталіна** аб тым, што жыць стала лепш, жыць стала весялей, даходзяць да розуму і сэрца кожнага чэснага совецкага грамадзяніна і працоўнага нашай краіны, яны насычаны багатым унутраным зместам і адкрываюць новыя і новыя перспектывы росту соцыялістычнага будаўніцтва, росквіту культуры.

Мы бачым, як квітнеюць не толькі індустрыяльныя цэнтры нашага Совецкага Саюза, але як квітнеюць яго былыя акраіны, як мацнее наша магутнасць на Далёкім Усходзе, як перамогу за перамогай атрымлівае наша слаўная ордэнаносная Беларуская Совецкая Рэспубліка на чале з яе слаўным партыйным і совецкім кіраўніцтвам. **(Апладысменты).**

Мы абавязаны ўсім гэтым ЦК нашай слаўнай ленінска-сталінскай комуністычнай партыі, якая згуртавала вакол нашай партыі мільённыя масы працоўных.

Мы абавязаны гэтай перамогай таму, хто запальвае полымя гераізму і любві ў сэрцах працоўных нашай краіны і ўсяго свету, мы абавязаны гэтым вялікаму стратэгу і генію пролетарскай рэволюцыі таварышу **Сталіну. (Працяжныя, доўга незмаўкаючыя апладысменты, усе ўстаюць).**

Няхай жыве пролетарыят, калгаснае сялянства і большэвікі Беларусі!

Няхай жыве ЦК нашай непераможнай комуністычнай партыі і таварыш Сталін. **(Гром апладысментаў, усе ўстаюць, крыкі «ўра»)**

...іне і атрымалі зараз сваё выражэнне ў магутным разгортванні стаханаўскага руху.

Для нас, прафработнікаў, з гістарычнай прамовы таварыша Сталіна на нарадзе стаханаўцаў з найвялікшай астратой выцякае неабходнасць хутчэйшага пераможання своеасаблівага крызісу і адставання ў рабоце прафсаюзаў.

Актыў лічыць, што прафсаюзы БССР павінны зараз больш, чым калі-б там ні было паставіць у цэнтры сваёй увагі клопаты аб жывым чалавеку. Няма больш адказнай і хвалюючай работы для прафарганізацыі, як пастаянныя, штодзенныя клопаты аб задаваленні рознастайных культурна-бытавых запросаў членаў прафсаюзаў—работнікаў разумовай і фізічнай працы.

Усе прафсаюзныя арганізацыі ў найкарацейшы тэрмін павінны па-большэвіцку перабудаваць сваю работу, ведаць і клапаціцца аб ...

...перашкаджаюць прафсаюзам ісці наперад.

Баявой задачай прафсаюзаў з'яўляецца вылучэнне на прафработу лепшых ударнікаў-стаханаўцаў, умацаванне прафсаюзных кадраў, шырокае разгортванне большэвіцкай вучобы прафактыва, згуртаванне яшчэ мацней, яшчэ цясней радоў рабочага класа вакол нашай слаўнай комуністычнай партыі (большэвікоў).

Актыў абяцае ЦК КП(б)Б і яго кіраўніку таварышу Гікало крута і рашуча пераглядзець работу ўсіх прафсаюзных арганізацый, за самы кароткі тэрмін прывесці рады прафсаюзаў у баявы парадак у адпаведнасці з вялікімі задачамі, пастаўленымі на ўсесаюзнай нарадзе стаханаўцаў гістарычнай прамовай настаўніка, друга і арганізатара соцыялістычных перамог — вялікага Сталіна.

...плана мясапаставак.

5. Абавязаць дырэктароў дзяржаўных і каапэрацыйных гаспадарак, якія маюць жывёлу, а таксама старшынь калгасаў прадставіць рэгістратарам, якія праводзяць перапіс, па формах, зацверджаных СНК СССР, дакладныя і асабіста імі праверaныя весткі аб колькасці жывёлы, належачай указаным гаспадаркам, па становішчу на 1 студзеня 1936 года. Апрача таго, абавязаць дырэктароў указаных гаспадарак прадставіць рэгістратарам весткі аб ліку гаспадарак рабочых і служачых, якія пражываюць на тэрыторыі соўгаса (каапгаса).

6. Асобы, вінаўныя ў скрыцці жывёлы ад перапісу і ў прадстаўленні няверных вестак аб выкананні дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі, прыцягваюцца да крымінальнай адказнасці.

Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР
В. МОЛАТАЎ.
Кіраўнік спраў Совета Народных Камісараў Саюза ССР
І. МІРОШНІКАЎ.

Масква, Крэмль, 4 снежня 1935 г.

Гольдфарб І. М. — рабочы токар-стаханавец завода «Чырвоны барацьбіт» (Орша). Тав. Гольдфарб 23 лістапада выканаў зменнае заданне на 588 проц., што складае рэкордную лічбу раёна, прэміраваны гадзіннікам і бацінкамі.

Самусёнак А. Ф.—стругальшчык па металу, рабочы-стаханавец машынабудаўнічага завода імя Дзімітрава (Магілеў). т. Самусёнак за 30 лістапада выканаў сваё зменнае заданне на 350 проц., прэміраван абстаноўкай-мэбляй.

Камбайнеры атрымаюць добраякасныя ланцугі Галя

Той вялікі інтарэс, які праявіў таварыш **Сталін** на нарадзе лепшых камбайнераў к якасці ланцугоў Галя, накладвае на наш завод вельмі адказныя і ў той-жа час ганаровыя задачы.

Мы раней выраблялі ланцугі для снопавязалак і веласіпедаў. Зараз нам урад даверыў справу вырабу ланцугоў Галя для камбайнаў. Гэтым ланцугам прад'яўляюцца асабліва вялікія тэхнічныя патрабаванні. Мы іх пачалі асвойваць з лістапада. Першага снежня ўжо сабралі першы ўзор ланцуга Галя. Наша задача — у бягучым годзе асвоіць і выпусціць не менш 1.000 метраў ланцугоў Галя крока 25 мм. і 50 метраў ланцуга 35 мм.

Трэба прама, па-пролетарску, прызнацца, што ланцугі, якія мы раней выраблялі для снопавязалак і веласіпедаў, не заўсёды былі добрай якасці. Нават былі выпадкі звароту бракаванай прадукцыі. Усё гэта абавязвае нас асабліва дасканала падрыхтавацца і асвоіць выраб ланцугоў для камбайна.

У чым павінна заключацца гэта падрыхтоўка? Па-першае, у добрай распрацоўцы тэхналагічнага працэса і па-другое, у падрыхтоўцы адпаведных кадраў і своечасовага забеспячэння неабходным абсталяваннем і матэрыяламі.

Я працую токарам па металу. На мяне асабіста ўскладзен абавязак вырабіць асобныя часткі к штамповачнаму абсталяванню і рэвальверным варштатам, на якіх будуць вырабляцца дэталі ланцугоў для камбайна.

Я павінен гэтыя часткі зрабіць не пазней 10 снежня, што, безумоўна, выканаю своечасова і высокаякасна. Зарука гэтаму тое, што я стаханавец і сваю норму выконваю штодзенна ў сярэднім на 300 проц. і працую зусім без браку.

Апрача гэтага я ў парадку шэфства абавязаўся дапамагчы токарам **Олі Осіпчык і Вані Богушу** таксама высокаякасна і ў тэрмін выканаць свае заданні па вырабу дэталей для варштатаў. Оля Осіпчык — стаханаўка, а Богуш пры маёй дапамозе, спадзяюся, таксама ў хуткім часе стане стаханаўцам.

Як парторг штамповачнага і рамонтнага цэха, я прыкладу ўсе сілы, каб забяспечыць авангардную ролю ўсіх комуністаў і комсамольцаў майго цэха ў барацьбе за высокую якасць ланцугоў Галя.

У нас на заводзе на сёнешні дзень ёсць 40 стаханаўцаў. Гэта недастаткова. Але трэба сказаць, што і не ўсім гэтым 40 таварышам створаны ўсе ўмовы для добрай работы. Часта бываюць прастоі з-за адсутнасці матэрыялаў, з-за дрэннай іх якасці, а таксама з-за дрэннага ўнутрыцэхавага планавання.

Я лічу, што для таго, каб з гонарам выканаць урадавае заданне па выпуску высокаякасных ланцугоў Галя для камбайнаў і гэтым самым дапамагчы камбайнерам-стаханаўцам выканаць свае абавязацельствы па яшчэ большаму ўзняццю прадукцыйнасці працы, узятыя на ўсесаюзнай нарадзе лепшых камбайнераў перад вялікім правадныром народаў таварышам **Сталіным**, нам трэба, каб кіраўніцтва завода неадкладна знішчыла ўсе перашкоды на шляху стаханаўскага руху, каб у самы бліжэйшы час усе рабочыя нашага завода пачалі працаваць па-стаханаўску.

Давер'е аказанае нам партыяй і ўрадам, мы павінны апраўдаць і апраўдаем на справе.

ВЫХОТА — токар па металу, стаханавец менскага завода ланцугоў Галя.

НА СЕСІІ ФРАНЦУЗСКАГА ПАРЛАМЕНТА

АБВІНАВАУЧЫ АКТ СУПРОЦЬ УРАДА ЛАВАЛЯ

АНТЫФАШЫСЦКАЯ ПРАМОВА РАДЫКАЛА ГЕРНЮ

ПАРЫЖ, 3 снежня. (БЕЛТА). У палаце дэпутатаў адзін з лідэраў радыкал-соцыялісцкай партыі, віцэ-старшыня парламенцкай камісіі па замежных справах **Гернію,** цытуючы дакументы фашысцкіх арганізацый, устанавіў іх ваенны характар і падрыхтоўку да звяржэння рэспубліканскага ладу ў Францыі. Велізарнае ўражанне на большасць дэпутатаў зрабіў рад цытат, прыведзеных Гернію з фашысцкага друку, які адкрыта заклікае да забойства няўгодных фашыстам палітычных дзеячоў, у прыватнасці Эрыо. Звяртаючыся да ўрадавай ложы, Гернію ўсклікнуў: «Вы або ведаеце факты, якія я агаласіў, або не ведаеце. Калі не ведаеце, я абвінавачваю вас у невуцтве, а калі ведаеце, я абвінавачваю вас у саўдзельніцтве».

Гернію закончыў прамову наступнай заявай: «Я раблю фармальнае папярэджанне ад імя маіх прыяцеляў: ці ўрад зменіць свае метады, ці мы зменім урад». Гернію ўдаліўся пад бурныя апладысменты большасці палаты.

***

ПАРЫЖ, 4 снежня. (БЕЛТА). На ўчарайшым вячэрнім пасяджэнні палаты радыкал-соцыяліст Рукар напомніў, што 14 ліпеня працоўныя Францыі пакляліся захаваць адзінства, пакуль не будуць раззброены і распушчаны фашысцкія лігі. На працягу поўгода — заявіў Рукар — палата была распушчана, і ўраду былі прадастаўлены надзвычайныя паўнамоцтвы. Скарыстаўшы гэтыя паўнамоцтвы для таго, каб ускласці на народныя масы цяжар надзвычайных дэкрэтаў, урад не скарыстаў іх для прыняцця мер супроць ворагаў народу. Наадварот, ён усімі спосабамі абнадзейваў фашысцкіх канспіратараў і забойцаў, рэзультатам чаго і з'явіліся крывавыя сутычкі.

Напады і забойствы з боку фашыстаў учашчаюцца. Рукар указвае на прысутнага на пасяджэнні дэпутата радыкал-соцыяліста Эльбеля, якому на публічным сходзе фашысты выбілі вока. Нягоднік, які зрабіў гэта злачынства, — заяўляе Рукар, — гуляе на волі. Эрыо абвешчан фашыстамі грамадскім ворагам № 1.

У рэспубліканскіх мас ствараецца ўражанне, — прадаўжае Рукар, — што ворагі народу з'яўляюцца прыяцелямі ўрада.

Спрэчкі аб фашысцкіх лігах прадаўжаюцца.

ВАЙНА У АБІСІНІІ

ЛОНДАН, 4 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, на паўднёвым фронце за 112 кілометраў на поўдзень ад Гарахая 12 італьянскіх браневікоў завязлі ў гразі і былі пакінуты. Паводле непацверджаных вестак, абісінцы нанеслі паражэнне італьянскай калоне, якая адступіла, страціўшы 130 чалавек забітымі. У Огадэне вялікія дажджы надзвычай затрудняюць перасоўванне італьянскіх войск.

***

АДЫС-АБЕБА, 3 снежня. (БЕЛТА). Мяркуючы па ўсяму, баі паміж абісінскімі і італьянскімі войскамі на паўднёвым фронце вядуцца ў напрамку Дагга Бур, Уал-Уала і Гарахая, якія з'яўляюцца выхаднымі пунктамі разгортвання ваенных дзеянняў. Абісінскія войскі паўднёвай групы, як відаць, падрыхтоўваюцца да разгорнутых аперацый у напрамку італьянскага Сомалі.

ЯПОНСКІЯ МАНЕЎРЫ Ў ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

„НЕЗАЛЕЖНЫ" ЦЯНЬ-ЦЗІНЬ

ТОКІО, 3 снежня. Цяньцзінскія карэспандэнты агенцтва «Сімбун рэнго» і газеты «Асахі» паведамляюць, што гарадскі галава Цяньцзіня Чэн Кэ паведаміў нанкінскі ўрад аб сваім намеры ажыццявіць «аўтаномію» Цяньцзіня.

***

ЛОНДАН, 3 снежня. (БЕЛТА). Кітайскі пасол у Англіі наведаў міністра замежных спраў Хора і звярнуў яго ўвагу на тое, што японскія ўлады парушаюць дагавор 9 дзяржаў, па якому Японія абавязана не парушаць суверэннасці, незалежнасці, а таксама тэрытарыяльнай і палітычнай цэласнасці Кітая. Як паведамляе Рэйтэр, «кітайскі дэмарш (выступленне) прадстаўляе сабой развіццё раду дыпламатычных крокаў, накіраваных к прадухіленню ўстанаўлення ў Паўночным Кітаі аўтаномнага ўрада пад японскім уплывам».

АДКРЫЦЦЕ СЕСІІ

ПРАВІТАМІН „А"

Старшы навуковы работнік Беларускага навукова-даследчага інстытута харчовай прамысловасці тав. А. С. Вечар паспяхова закончыў работу па атрыманню з морквы правітаміна «А» (караціна-фарбовачнай матэрыі морквы), які з'яўляецца надзвычай эфектыўнай крыніцай вітаміна «А» — вітаміна росту.

Карацін мае вялікае значэнне, як матэрыя, умацоўваючая ўстойлівасць чалавечага арганізма супроць інфекцыйных захворванняў і стымулюючая рост маладых арганізмаў. Ён з поспехам можа быць ужыты для зажыўлення ран і пры лячэнні некаторых вочных хвароб. Апрача таго, карацін дае эфект пры выкарыстанні яго для вітамінізацыі харчовых прадуктаў, бедных вітамінам «А», у прыватнасці кансерваў, маргарыну і кандзіцерскіх вырабаў.

Тав. Вечар упершыню ў Саюзе распрацаваў схему поўзаводскай устаноўкі для атрымання караціна з морквы пры комплекснай яе пераапрацоўцы. Пры гэтым атрымліваюцца каштоўны ў харчовых адносінах маркоўны сок, чысты крышталічны карацін і выжымкі, годныя для выкарыстання ў цэлюлознай прамысловасці.

Выхад караціна дасягае 75 міліграм з аднаго кілограма морквы, што вышэй замежных рэзультатаў, у прыватнасці германскіх, у паўтара раза. Работа праверана ў лабараторным маштабе.

Пытанне аб атрыманні караціна з морквы абмяркоўвалася на пасяджэннях вучонага медыцынскага савета Наркамата аховы здароўя БССР і прэзідыума Беларускай акадэміі навук і выклікала вялікі інтарэс. Па думцы работнікаў медыцыны і Акадэміі навук работа тав. Вечара прадстаўляе значную каштоўнасць у тэарэтычных і практычных адносінах.

—о—

РЭНТГЕНАЎСКІ АПАРАТ ЛЯ ЛОЖКА ХВОРАГА

Беларускі навукова-даследчы сухотны інстытут набыў першы ў рэспубліцы савецкі палатны рэнтгенаўскі апарат і прыстасаваў яго для прафілактычна-лячэбнай работы непасрэдна на фабрыках і заводах Менска. Інстытут паспяхова правёў вопыт устаноўкі гэтага апарата на працягу амаль поўгадзіны на кватэры ля ложка цяжка хворага сухотамі. Цяпер рэнтген перавезен на швэйную фабрыку «Кастрычнік» для масавага абследвання рабочых і распазнавання фактаў ранніх форм сухот. Усе работнікі інстытута прымацаваны да вядучых прадпрыемстваў горада, куды паступова будзе перакідвацца палатны рэнтгенаўскі апарат.

Аддзел аэралогіі Беларускай геафізічнай абсерваторыі праводзіць у апошні час зандыраванне атмасферы метадам пуску радыёзондаў.

Радыёзонд — прыбор, забяспечаны кароткахвалевай радыёстанцыяй і ў час палёту перадае па радыё сігналы аб становішчы метэаралагічных элементаў (тэмпература, ціск, вільготнасць). Апошні радыёзонд, выпушчаны ў Менску, падняўся на вышыню 17.370 метраў і перадаў тэмпературу атмасферы мінус 50°.

НА ЗДЫМКУ: работнік аддзела аэралогіі т. Каралёў падрыхтоўвае радыёзонд да выпуску.

Фото САЛАВЕЙЧЫКА.

РАЗМЕН ІНШАЗЕМНАЙ ВАЛЮТЫ

Кіраўнік Беларускай канторы Дзяржбанка тав. Галятоўскі паведаміў карэспандэнту «Звязды»:

— Размен іншаземнай валюты на савецкую будзе рабіцца ва ўсіх філіялах Дзяржбанка, у тым ліку ў пастаянна дзейнічаючых разліковых касах на пагранічных станцыях Негарэлае і Бігосава. У праўленні Дзяржбанка СССР вырашаецца пытанне аб адкрыцці ў БССР дадатковых пунктаў па размену іншаземнай валюты ў Менску і іншых буйных гарадах рэспублікі з мэтай стварэння найбольшых выгад для прыбываючых з-за мяжы турыстаў.

Газетныя радкі

КАЛГАСНЫ АГРАВУЗ

Нарада старшынь сельсаветаў, калгасаў, брыгадзіраў і загадчыкаў ферм Смальянскай зоны, Аршанскага раёна, рашыла ў бліжэйшы час арганізаваць пры мясцовым сельскагаспадарчым тэхнікуме агравуз. У вузе будуць займацца да 100 кіруючых працаўнікоў калгаснай вытворчасці. **(«Ленінскі прызыў»).**

КАЛГАСНЫ ТЭАТР У ЛАГОЙСКУ

Па ініцыятыве раённага камітэта комсамола ў Лагойску арганізуецца калгасны тэатр. **(«Чырвоная Лагойшчына»).**

РЭДКАЕ ДОЎГАЛЕЦЦЕ

У калгасе «Чырвоны партызан» у Бортніках, Бабруйскага раёна, жыве калгаснік Балыка Даніла Кірэевіч, якому 120 гадоў. Ён добра памятае прыгон, бо нават ажаніцца не мог па сваёй волі, а жаніўся па загаду пана на ўдаве, у якой было двое дзяцей. Сын яго памёр у 1928 годзе ва ўзросце 64 год. Жыве Даніла Кірэевіч у свайго ўнука. Да глыбокай старасці ён не кідае работу і толькі чатыры гады таму назад перастаў працаваць на полі. **(«Комуніст»).**

МЕНСК

* **Новы універмаг.** На рагу Энгельса і Савецкай закончан абсталяваннем і 7 снежня адкрываецца новы універсальны магазін, у якім будуць промтаварны і бакалейны аддзелы. Гэты універмаг па свайму афармленню будзе адным з лепшых магазінаў у горадзе.

* **Праверка выканання наказу горсовету.** Дэпутацкая група завода імя Кірава вылучыла брыгаду для праверкі выканання наказу горсовету па лініі Белдзяржкіно і трамвайнага парку. Праверачныя брыгады арганізаваны на заводзе «Большэвік» і іншых прадпрыемствах.

* **Гарадская дэзінфекцыйная станцыя на Камароўцы.** У 1936 годзе на Камароўцы пачнецца пабудова новай гарадской дэзінфекцыйнай станцыі. Агульны кошт станцыі каля 2 мільёнаў рублёў. Часткова яна ўступіць у эксплаатацыю ўжо ў 1936 годзе.

* **Страхаванне жыцця працоўных.** Па Менску калектыўна застрахавалі жыццё каля 34 тыс. чалавек. На 1 снежня выплачана 105.120 руб. страхавой прэміі.

У БССР ЗАВОЗІЦЦА 30 КАМБАЙНАЎ

Да гэтага часу ў БССР было ўсяго 5 камбайнаў, з іх два ў соўгасе «Чачэвічы», Быхаўскага раёна. Працавалі камбайны на палях не з поўнай нагрузкай, не было патрэбнага вопыту і ведаў. Але ўжо і сёлета ў соўгасе «Чачэвічы» адным камбайнам убрана 150 гектараў зернавых, а другім — 150 гектараў лубіну. Практыка паказала, што камбайн можа з поспехам працаваць на палях Беларусі.

У 1936 годзе ў БССР завозіцца 30 камбайнаў. 27 камбайнаў атрымаюць МТС і 3 камбайны соўгасы сістэмы Насентрэста. За зіму Наркамзем падрыхтуе 33 камбайнераў. Лепшы брыгадзір трактарнай брыгады Грэскай МТС Кандрукоў накіраван у аднагадовую школу камбайнераў у Растоў-на-Дану. (БЕЛТА).

—о—

ДЗВЕ НОВЫЯ БАЛОТНЫЯ МТС

Дзікія і бескарысныя балоты ператвараюцца ва ўраджайныя палі і мурожныя сенажаці. За апошнія гады ў БССР асушаны сотні тысяч гектараў балота. Але рост жывёлагадоўлі патрабуе яшчэ большых работ па асушцы балот і паляпшэнню сенажаці.

СНК БССР намеціў рад мерапрыемстваў па далейшаму разгортванню розных меліярацыйных работ, асабліва па іх механізацыі. Пры большасці МТС ствараюцца трактарныя брыгады з адпаведнымі трактарамі (гусенічнымі, або калёснымі ўшырыцелямі) і спецыяльным лугабалотным інвентаром (канавакапальнікі, карчавальныя машыны, кустарэзы і інш.). У двух раёнах будучай вясной арганізуюцца дзве новыя балотныя МТС. СНК абавязаў Наркамзем падрыхтаваць тысячу чалавек масавых меліяратараў, якія будуць працаваць выключна ў калгасах, 75 найбольш вопытных брыгадзіраў МТС будуць перападрыхтаваны ў брыгадзіраў балотных трактарных брыгад. (БЕЛТА).

—о—

НАДВОР'Е Ў СНЕЖНІ

Паводле даных адзінай гідраметслужбы БССР, у снежні чакаецца наступнае надвор'е: з 1 па 9 снежня — значная воблачнасць, часамі снегапад, успышкі моцных вятроў, хістанне тэмпературы ад аднаго градуса цеплыні да 10 градусаў холаду. З 10 па 17 снежня — значная зменная воблачнасць, часамі снег, свежыя шквалістыя вятры. У некаторыя дні поўнае праяснение. Хістанне тэмпературы ад мінус чатырох да мінус 20 градусаў. З 19 па 26 снежня — значная зменная воблачнасць, ападкі і туман. Хістанне тэмпературы ад мінус шасці градусаў да нуля. З 27 снежня па 1 студзеня — пераважна хмурнае надвор'е, часамі ападкі, успышкі моцных вятроў. Хістанне тэмпературы ад мінус трох да плюс аднаго градуса. Магчымы туманы. (БЕЛТА).

ВЫСТАЎКА-ПЕРАСОЎКА ДА 30-ГОДДЗЯ РЭВОЛЮЦЫІ 1905 ГОДА

Да трыццацігоддзя снежаньскага паўстання 1905 года, Менскі музей Рэволюцыі рыхтуе выстаўку-перасоўку. На выстаўцы наслядоўна будуць паказаны падзеі рэволюцыі 1905 года ў Расіі і на Беларусі. Матэрыял будзе размешчан на 10 шчытах.

Выстаўка прызначана для шырокага абслугоўвання сеткі партыйнай асветы Менска і раёнаў.

Усе раёны змогуць атрымаць экземпляр выстаўкі, папярэдне даўшы заяўку ў музей.

—о—

КІНОХРОНІКА АБ ПРЫЁМЕ ПЯЦІСОТНІЦ У КРЭМЛІ

Белдзяржкіно атрымала журнал «Саюзкінохронікі» № 32. Кінохроніка ў значнай часткі прысвечана прыёму Марыі Дземчэнка і іншых пяцісотніц у Крэмлі кіраўнікамі партыі і ўрада. У гэтым-жа журнале заняты сюжэт «25-годдзе з дня смерці Л. Н. Талстога», дзе паказана Ясная Паляна, дом, у якім жыў і працаваў вялікі рускі пісьменнік, музей Талстога, школа і т. д. Сёння журнал з'явіцца на экранах кінотэатраў Менска.

—о—

40-ГОДДЗЕ КІНО

У 1895 годзе французскі вынаходца Луі Люм'ер упершыню дэманстраваў вынайдзены ім кінематограф і першыя кароценькія фільмы. З таго часу прайшло 40 гадоў.

У адзнаку 40-годдзя кінематографа Белдзяржкіно з 16 па 20 снежня праводзіць рад мерапрыемстваў. У кінотэатрах Менска рыхтуюцца фотавыстаўкі, якія адлюстроўваюць поспехі развіцця кіномастацтва ў СССР і БССР. У буйнейшых клубах сталіцы Белдзяржкіно наладжвае вечары з дакладамі аб шляхах развіцця кіно да Кастрычніцкай рэволюцыі і зараз. Пасля дакладаў у клубах будуць дэманстравацца першыя прымітыўныя фільмы Луі Люм'ера, якія 40 гадоў таму назад упершыню дэманстраваліся ў Парыжы. Гэтыя фільмы зараз капіруюцца ў Маскве. (БЕЛТА).

—о—

ПАВЕДАМЛЕННІ

7 снежня ў 7 гадзін вечара ў Доме партактыва (малая зала, уваход з Энгельса) адбудзецца нарада комуністаў-адзіночак Сталінскага раёна.

Оргбюро Сталінскага горрайкома КП(б)Б.

***

На 7 снежня, у 7 гадзін вечара ў клубе імя Сталіна (рог Комсамольскай і Інтэрнацыянальнай) склікаецца сход членаў і кандыдатаў партыі—адзіночак Кагановічскага горраёна, якія не займаюцца ў школах па вывучэнню гісторыі партыі.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Першы Беларускі
СЁННЯ ВЕЛІКАДУШША

Тэатральная зала клуба металістаў,
вул. Кірава, 12, тэл. 21-830.
СПЕКТАКЛІ АБЛАСНОГА ТЭАТРА МУЗКАМЕДЫІ

ПАСТАНОВА

ТОКІЮ, 3 снежня. Цяньцзінскія карэспандэнты агенцтва «Сімбун рэнго» і газеты «Асахі» паведамляюць, што гарадскі галава Цяньцзіня Чэн Кэ паведаміў нанкінскі ўрад аб сваім намеры ажыццявіць «аўтаномію» Цяньцзіня.

***

ЛОНДАН, 3 снежня. (БЕЛТА). Кітайскі пасол у Англіі наведаў міністра замежных спраў Хора і звярнуў яго ўвагу на тое, што японскія ўлады парушаюць дагавор 9 дзяржаў, па якому Японія абавязана не парушаць суверэннасці, незалежнасці, а таксама тэрытарыяльнай і палітычнай цэласнасці Кітая. Як паведамляе Рэйтэр, «кітайскі дэмарш (выступленне) прадстаўляе сабой развіццё раду дыпламатычных крокаў, накіраваных к прадухіленню ўстанаўлення ў Паўночным Кітаі аўтаномнага ўрада пад японскім уплывам».

АДКРЫЦЦЕ СЕСІІ АНГЛІЙСКАГА ПАРЛАМЕНТА

ЛОНДАН, 4 снежня. Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, на адкрыцці сесіі новаабранага парламента лордам канцлерам была агалошана прамова караля. У гэтай прамове гаворыцца:

«Адносіны Англіі з замежнымі дзяржавамі мелі па-ранейшаму прыязны характар. Замежная палітыка ўрада, як і да гэтага часу, будзе грунтавацца на цвёрдым падтрыманні Лігі нацый. Урад гатоў у супрацоўніцтве з іншымі членамі Лігі нацый выканаць абавязацельствы статута Лігі. У асаблівасці ўрад напоўнен рашучасцю ваўсёды прымяняць увесь свой уплыў для захавання міру».

— Выконваючы гэтыя абавязацельствы, гаворыцца далей у прамове, англійскі ўрад быў вымушан у супрацоўніцтве з прыблізна 50 іншымі дзяржавамі — членамі Лігі Нацый — прыняць некаторыя меры эканамічнага і фінансавага характару, якія датычаць Італіі. У той-жа час урад працягвае аказваць свой уплыў у мэтах дасягнення міру, прыемлемага для трох бакоў у канфлікце, — для Італіі, Абісініі і Лігі нацый.

Кароль выказаў задавальненне з повадку таго, што ўсе запрашэнні на морскую канферэнцыю былі прыняты, і выказаў надзею на поспех гэтай канферэнцыі.

Потым у прамове коратка ўпамінаецца аб мяркуемых мерапрыемствах урада, спрыяючых аднаўленню гандлю, прамысловасці і сельскай гаспадаркі, аб праектах паляпшэння становішча ў вугальнай прамысловасці, аб развіцці грамадзянскай авіяцыі і т. д.

***

ЛОНДАН, 2 снежня. Паводле вестак агенцтва Рэйтэр, намаганні, прыкладаемыя Лавалем для ўрэгулявання італа-абісінскага канфлікту, з'яўляюцца прадметам абмеркавання англійскага ўрада і ён гатоў разгледзець любыя прапановы, якія Мусаліні мог высунуць і якія маюць які-небудзь шанс на ажыццяўленне пры дапамозе Лігі нацый.

АГЕНЦТВА ГАВАСА АБ РАСКРЫЦЦІ АФЕРЫ З ПАДЛОЖНЫМІ СОВЕЦКІМІ ВЕКСЕЛЯМІ

ПАРЫЖ, 4 снежня. (БЕЛТА). Агенцтва Гаваса паведамляе: «Судовымі ўладамі была раскрыта нядаўна новая справа аб фальшывых совецкіх векселях. У лютым 1935 года банк міжнароднага крэдыту дыскантаваў (улічыў) прад'яўленыя багатым швейцарскім банкірам Эмдэнам 7 вексялёў, выпісаных нібыта гандлёвым прадстаўніцтвам СССР у Мілане. Гандлёвае прадстаўніцтва СССР заявіла аб іх несапраўднасці і адмовілася іх пагасіць.

Следства ўстанавіла, што векселі былі прададзены Эмдэну палякам Урыевічам, які ўжо раней прадаў Эмдэну векселі на суму ў 300 млн. франкаў. Затрыманы ў Цюрыху Урыевіч заявіў, што ён сам набыў гэтыя векселі ад трэціх асоб. Аднак, Урыевічу было прад'яўлена абвінавачанне, і ён арыштаваны. Супроць Эмдэна таксама пачата судовая справа. Гандлёвае прадстаўніцтва СССР і Банк міжнароднага крэдыту выступаюць у якасці грамадскіх істцоў.

АКАДЭМІК О. Ю. ШМІДТ У ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 3 снежня. (БЕЛТА). Сёння ўвечары ў Лондан прыбыў акадэмік О. Ю. Шмідт. Тав. Шмідта на вакзале сустракалі паўпрэд СССР у Лондане тав. Майскі, выдатныя прадстаўнікі англійскай грамадскасці, вядомы англійскі даследчык Антарктыкі капітан Джойс, а таксама члены совецкай калоніі ў Лондане. У часе свайго прабывання ў Лондане О. Ю. Шмідт будзе госцем на кангрэсе міру і дружбы з СССР, які адкрываецца ў Лондане 7 снежня.

...поўгадзіны на кватэры ля ложка цяжка хворага сухотамі. Цяпер рэнтген перавезен на швэйную фабрыку «Кастрычнік» для масавага абследвання рабочых і распазнавання фактаў ранніх форм сухот. Усе работнікі інстытута прымацаваны да вядучых прадпрыемстваў горада, куды паступова будзе перакідвацца палатны рэнтгенаўскі апарат.

...ве калгаснік Валыка Даніла Кірэевіч, якому 120 гадоў. Ён добра памятае прыгон, бо нават ажаніцца не мог па сваёй волі, а жаніўся па загаду пана на ўдаве, у якой было двое дзяцей. Сын яго памёр у 1928 годзе ва ўзросце 64 год. Жыве Даніла Кірэевіч у свайго ўнука. Да глыбокай старасці ён не кідае работу і толькі чатыры гады таму назад перастаў працаваць на полі. («Комуніст»).

...дова новай гарадской ... найстанцыі. Агульны кошт станцыі каля 2 мільёнаў рублёў. Часткова яна ўступіць у эксплаатацыю ўжо ў 1936 годзе.

* **Страхаванне жыцця працоўных.** Па Менску калектыўна застрахавалі жыццё каля 34 тыс. чалавек. На 1 снежня выплачана 105.120 руб. страхавой прэміі.

...Хістанне тэмпературы ад мінус ... тырох да мінус 20 градусаў. З 19 па 26 снежня — значная зменная воблачнасць, ападкі і туман. Хістанне тэмпературы ад мінус шасці градусаў да нуля. З 27 снежня па 1 студзеня — пераважна хмурнае надвор'е, часамі ападкі, успышкі моцных вятроў. Хістанне тэмпературы ад мінус трох да плюс аднаго градуса. Магчымы туманы. (БЕЛТА).

На 7 снежня, у 7 гадзін вечара ў клубе імя Сталіна (рог Комсамольскай і Інтэрнацыянальнай) склікаецца сход членаў і кандыдатаў партыі—адзіночак Кагановічскага гарраёна, якія не займаюцца ў школах па вывучэнню гісторыі партыі.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1	СЕННЯ **ВЕЛІКАДУШША** Пачатак у 8 г. веч. Білеты прадаюцца ў касе тэатра.

Памяшк. Польск. дзяржтэатра
Совецкая 29 тэл. 21-812
Дзяржаўны ТРАМ БССР.
Сёння. **„АРЫСТАКРАТЫ“**
Білеты прадаюцца ў касе тэатра з 12 да 2 і з 5 да 9 гадзін вечара.

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Чырвоная зорка»	КАЛЯРОВЫЯ ГУКАВЫЯ ЗАМЕЖНЫЯ ФІЛЬМЫ
ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ»	Гукавы мастацкі фільм ЛУННЫ КАМЕНЬ
ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Інтэрнацыянал»	Гукавы мастацкі фільм ЗЛАТЫЯ ГОРЫ
КІНО СПАРТАК	Замежны мастацкі фільм ТАЙФУН драма ў 8 частках

Згодна пастановы прэзідыума Белкаапсаюза
Чашніцкі райспажыўсаюз
ЛІКВІДУЕЦЦА
Прэтэнзіі прымаюцца да 20 снежня 1935 г.
ЛІКВІДКОМ.

ІНСТЫТУТ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ ІМЯ КУЙБЫШЭВА
паведамляе студэнтаў планава-эканамічнага і фінансава-эканамічнага факультэтаў выпуску 1935 года, што 12 снежня 1935 года
апошні ТЭРМІН АБАРОНЫ ДЫПЛОМНЫХ ТЭМ.
12 снежня, у 12 гадзін дня, у 222 аўдыторыі адбудзецца пасяджэнне камісіі.
АДМІНІСТРАЦЫЯ.

ПАТРАБУЮЦЦА:
упакоўшчыкі на склад і картатэкар.
Звяртацца: Совецкая, 41 аддзел падпіскі КОГІЗ'а.

Тэатральная зала **клуба металістаў.**
вул. Кірава, 12, тэл. 21-830.
СПЕКТАКЛІ АБЛАСНОГА ТЭАТРА **МУЗКАМЕДЫІ**
Заходняй вобласці
СЁННЯ **„ЦЫГАНСКАЯ ЛЮБОВЬ“**
музкамедыя ў 3-х дзеях, муз. Легара.
Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара.
Прымаюцца заяўкі на калектыўнае наведванне і пастаянныя месцы на льготных умовах.
Каса адкрыта з 12 да 2 г. дня і з 5 да 9 гадзін вечара.

Гукавы кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
Ад 7 снежня
Гукавая камедыя вытворчасці Межрабпомфільм
„МАРЫЯНЕТКІ“
У галоўных ролях: А. Ктораў, Н. Радзін, Такарская, К. Зубаў, С. Марцінсная, Клімаў і Ціханраваў.
У праграме кінохроніка Саюзкіно.

Грамадскі Універсітэт БелНІТО Соцземляробства
Комсамольская, 25, Дом тэхнікі
7 снежня, у 7 гадзін вечара, адбудзецца **ЛЕКЦЫЯ-ДАКЛАД**
праф. В. В. Рэдзькіна на тэму: «Арганізацыя соцыялістычнай сельскай гаспадаркі і соц. землеўпарадкаванне».
Уваход па спісах. Запіс слухачоў працягваецца. (Тэл. № 25-649).
БелНІТО.

На падставе пастановы прэзідыума праўлення Белкаапсаюза ад 27 лістапада 1935 г.,
БАБРУЙСКАЯ МІЖРАЁННАЯ БАЗА БЕЛКААПСАЮЗА
з 1 снежня ЛІКВІДУЕЦЦА.
Усе ўстановы і асобы, маючыя прэтэнзіі, могуць іх прад'явіць ліквідкому да 20 снежня гэтага года.
Пасля гэтага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
Адрас ліквідкома: гор. Бабруйск, вул. Дзяржынскага (супроць хлебазавода).
ЛІКВІДКОМ МІЖРАЁННАЙ БАЗЫ БКС.

ЗГУБЛЕНЫЯ І ЎКРАДЗЕНЫЯ ДАКУМЕНТЫ ЛІЧЫЦЬ НЕСАПРАЎДНЫМІ
Верабей А. С. — пашпарт і вайсковы білет, Верабей С. Я. — абавязацельствы на мясапастаўкі на 1935 і 1936 гг., Астрашкевіч М. — даведка аб нараджэнні дзіцяці, Русак Ф. Е. — кніжка Тарасіна, Почарк М. М. — пашпарт і профбілет, Міхайлаў А. М. — членскі білет шахматнага клуба, Карасёў Р. С. — вайсковы білет, Жабуртовіч О. Ю. — студэнцкае пасведчанне, Зільберквейт Р. Н. — комсамольскі білет, Курто І. М. — комсамольскі білет, Цямрук І. І. — метрыка, Цедрык М. Н. — вайсковы білет, Пастарнак Е. Н. — метрычная выпіска, Карнееў Т. М. — пашпарт, Лашкоў І. А. — комсамольскі білет, Блоннштэйн І. Я. — вайсковы білет, Юркевіч А. С. — абавязацельства на мясапастаўкі, Юркевіч І. П. — абавязацельства на мясапастаўкі, Неманаў Т. І. — комсамольскі білет, Мінец І. С. — справа на права ваджэння машыны, Шубік Е. А. — пасведчанне на права хранення браўнінга.

ПАСТАНОВА

Прэзідыума Цэнтральнага Совета профсаюзаў Беларусі ад 28 лістапада 1935 года

АБ КАЛЕКТЫЎНЫМ СТРАХАВАННІ ЖЫЦЦЯ

Добраахвотнае калектыўнае страхаванне жыцця працоўных, якое праводзіцца органамі дзяржаўнага страхавання Наркамфіна, з'яўляецца дадатковым відам паляпшэння матэрыяльна-бытавых умоў рабочых і калгаснікаў.

Аднак, па БССР калектыўнае страхаванне разгорнута зусім слаба, асабліва сярод калгаснікаў і рабочых соўгасаў і МТС (застрахавана рабочых і служачых — 31,1 проц. і калгаснікаў — 1 проц.).

У радзе раёнаў (Віцебскі, Гарадоцкі, Магілеўскі, Чэрвеньскі, Слуцкі, Полацкі, Дзяржынскі, Асіпавіцкі і інш.) страхавыя інспекцыі і профарганізацыі недастаткова дапамагаюць і кантралююць работу камсодаў у праводзенні дадзенага важнейшага мерапрыемства, паасобныя ФЗМК праяўляюць у гэтым праму недаацэнку (заўком Крычаўскага цэментнага завода, шчоткамбінат, фабрыка «КІМ» — Віцебск, шаўковая фабрыка — Магілеў і т. д.) і як вынік гэтага — дрэнна пастаўлена масавая работа і абслугоўванне застрахаваных, не арганізаваны збор страхавых узносаў, ёсць выпадкі затрымання сабраных сум (лесазавод № 13, Саюзуціль — Віцебск).

Прэзідыум ЦСПСБ **пастанаўляе:**

1. Прапанаваць органам Дзяржстраха БССР, ЦП саюзаў, райпрофсаветам і ўпаўнаважаным ЦСПСБ забяспечыць сістэматычнае кіраўніцтва работай па ахопу ўсіх рабочых і служачых добраахвотным калектыўным страхаваннем жыцця.

2. Прапанаваць фабзаўмясцкомам і камсодам прадпрыемстваў, соўгасаў, МТС і ўстаноў:

а) На сваіх пасяджэннях, а таксама і на цэхавых сходах паставіць даклады аб значэнні калектыўнага страхавання жыцця, растлумачыўшы льготы застрахаваным і парадак збору страхавых узносаў. На сходах рабочых і служачых забяспечыць вылучэнне зборшчыкаў для збору страхавых узносаў.

б) Ажыццявіць работу камсодаў з тым, каб апошнія сістэматычна займаліся пытаннем разгортвання калектыўнага страхавання, вылучыць аднаго члена камсода ў якасці грамадскага інструктара, які-б вёў работу са зборшчыкамі, інструктаваў і наглядаў за іх работай.

в) Забяспечыць якаснае афармленне страхавання, учот застрахаваных, выдачу ўсім застрахаваным страхавых пасведчанняў, палепшыць абслугоўванне застрахаваных, арганізаваць своечасовы збор страхавых узносаў, своечасовую і поўную здачу сабраных сум.

г) Сістэматычна праводзіць масавую работу ў цэхах і брыгадах па стопрацэнтнаму ахопу ўсіх працоўных калектыўным страхаваннем жыцця, усклаўшы адказнасць на камсоды за гэтую работу.

д) Перыядычна заслухоўваць даклады камсодаў, прафоргаў і зборшчыкаў аб рабоце па калектыўнаму страхаванню жыцця.

3. Адзначаючы зусім слабы ход разгортвання калектыўнага страхавання сярод калгаснікаў, — абавязаць горрайпрафсоветы, упаўнаважаных ЦСПСБ у раёнах, райкамсоды і райфа ўзмацніць работу па разгортванню калектыўнага страхавання сярод калгаснікаў, прыцягнуўшы да гэтай работы шэфствуючыя прадпрыемствы.

4. Прапанаваць горрайпрафсаветам, упаўнаважаным ЦСПСБ і райкамсодам перыядычна заслухоўваць даклады райфа, страхавых інспекцый, ФЗМК і камсодаў аб ходзе разгортвання калектыўнага страхавання па раёну.

5. Абавязаць страхавыя інспекцыі забяспечыць своечасовую выплату працоўным страхавых сум па няшчасных выпадках.

6. Кіраўніцтву Дзяржстраха БССР сістэматычна інфармаваць прэзідыум ЦСПСБ аб ходзе разгортвання калектыўнага страхавання ў разрэзе раёнаў, паказваючы лепшы вопыт работы асобных ФЗМК і камсодаў, пераносячы вопыт перадавых арганізацый у адстаючыя.

7. Папярэдзіць профсаюзныя арганізацыі, камсоды і страхавыя інспекцыі, што ўся работа па калектыўнаму страхаванню жыцця павінна праводзіцца на пачатках добраахвотнасці.

Старшыня ЦСПСБ КАВАЛЬЧУК.

Сакратар ЦСПСБ ГЕРАЎКЕР.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛ. № 21-360

ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Габінет рэдактара — 21-352. Габінет нам. рэдактара — 25-188. Сакратарыят — 20-830. Прамысловы аддзел — 21-356. Аддзел масавай інфармацыі—25-189. Партыйны аддзел—21-353. Сельскагаспадарчы аддзел 21-846. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955. Аддзел пісем—21-399. Загадчык выдавецтва — 21-845. Бухгалтэрыя — 21-835. Аддзел аб'яў — 21-360. **АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК,** Совецкая, 63.

Тыраж 97966 экз. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. Уп. Галоўлітбела № К—4504.